

ORIGINALAS
(AKTUALI REDAKCIJA 2021 m.)

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

**UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS
2016 – 2022 M.
VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA**

Utena, 2016 m.

TURINYS

ĮVADAS.....	3
1. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS.....	5
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ	7
3. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŪ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS.....	22
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANT VIETOS PLÉTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS.....	30
5. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS.....	33
6. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APIBŪDINIMAS .36	36
7. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS	43
8. PRIEDAI.....	51

ĮVADAS

Utenos miesto vietas veiklos grupės vietas plėtros strategija yra skirta telkti suinteresuotų vienos valdžios, verslo, nevyriausybinių ir kitų įstaigų bei organizacijų pastangas ieškant tinkamiausių sprendimų Utenos miesto ekonominei ir socialinei gerovei kelti, kuriant patrauklą aplinką gyventi ir dirbti Utenos miesto gyventojams.

Vietos plėtros strategijos tikslas – pagerinti viettes įsidiarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją išnaudojant vietas bendruomenių, verslo ir vietas valdžios ryšius. Ieškoti naujoviškų ir efektyvių būdų vietas kultūriniam, žmogiškiems ir kitiems materialiems bei nematerialiems ištekliams panaudoti Utenos miesto plėtrai. Skatinti ir palaikyti viettes Utenos miesto žmonių iniciatyvas verslo, švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse, prisidedant prie darnaus Utenos miesto vystymo problemų sprendimo.

Utenos miesto vietas veiklos grupė (toliau – UMVVG) – ne pelno siekianti organizacija, veikianti Utenos mieste kaip juridinis asmuo ir viešai teikianti paslaugas Utenos miesto gyventojams. UMVVG įsteigta 2015 m. liepos 2 d. (Steigimo sutartis Nr. S9-82). UMVVG steigėjai nurodyti 1 lentelėje.

1 lent. Utenos miesto vietas veiklos grupės steigėjai

Nr.	Vardas, Pavardė	Organizacijos pavadinimas ir teisinė forma	Viešasis sektorius	NVO	Verslo sektorius
1.	Zita Ringelevičienė	Utenos rajono savivaldybės administracija	X		
2.	Audrius Kavolis	Utenos apskrities darbdavių asociacija			X
3.	Kasparas Mociūnas	Utenos visuomeninių jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas”		X	

Šaltinis: Utenos miesto vietas veiklos grupė

UMVVG juridinių asmenų registre įregistruota 2015 m. liepos 8 d. UMVVG yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo (kodas – 304067469), teisinė forma – asociacija. Iš viso UMVVG yra 13 narių. Asociacijos valdymo organai yra visuotinis narių susirinkimas. Asociacijos pirmininkas – vienasmenis asociacijos valdymo organas. Kolegialus asociacijos valdymo organas – valdyba. Valdyba sudaryta nustatytu horizontaliuoju vyru ir moterų lygių galimybių skatinimo, nediskriminacijos principu ir horizontaliuoju jaunimo principu: valdybos nariais yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 (šešiasdešimt) procentų ir bent vieną valdybos narys yra jaunesnis nei 29 metai ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinės organizacijos. Šie valdymo organo sudarymo principai užtikrina, kad asociacijai vykdant savo veiklą, bus užkirstas kelias bet kokiai diskriminacijai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir bus atsižvelgta į jaunimo grupių situaciją bei poreikius, suteikiant įvairiomis socialinėmis grupėms vienodas galimybes dalyvauti.

UTENOS Miesto vietas veiklos grupės 2016 – 2022 m. vietas plėtros strategija

Strategija parengta įgyvendinant projektą „Utenos miesto vietas veiklos grupės plėtros strategijos parengimas“ (projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-909-01-0047), kuris finansuojamas ES fondų, LR valstybės ir UMVVG lėšomis pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“ 08.6.1-ESFA-T-909 priemonę „Vietos plėtros strategijų rengimas“. Strategijos tikslams įgyvendinti bus prašoma ES paramos, be kurios UMVVG nebūtų pajėgi finansiškai įgyvendinti visų užsibrėžtų siekių.

Utenos rajonas yra Lietuvos rytiniame regione ir ribojasi su Utenos apskrityje esančiais Anykščių, Ignalinos, Molėtų, Zarasų rajonais, Vilniaus apskričiai priklausantį Švenčionių rajonu ir Panevėžio apskrityje esančiu Rokiškio rajonu. Utenos rajono savivaldybėje dominuoja Utenos miestas – savivaldybės administracinis centras. Palanki geografinė padėtis nulėmė miesto vystymosi ir plėtros tendencijas, čia kūrėsi pramonės įmonės, augo gyventojų skaičius. Tačiau šalyje prasidėjęs ekonominis sunkmetis pastaraisiais metais įtakojo daugelį Utenos miesto vystymosi sričių. Dėl demografinių pokyčių ir iškyylančių vis naujų socialinių problemų, rajone didėja socialinių paslaugų poreikis visiems socialinės rizikos asmenims. Naujos socialinės problemas – moralinis nuosmukis, atsakomybės už savo gyvenimą neturėjimas, tinginystė ir gyvenimas kitų sąskaita. Rengiant vietas plėtros strategiją, išskirtinai atsižvelgta į Utenos miesto jaunimo problemas. Užimtumo ir darbo svarba – tai ne tik pajamų šaltinis. Tai ir socialinės įtraukties priemonė, padedanti užmegzti ryšius su platesniu visuomenės ratu ir kurti tarpasmeninių santykių tinklą, todėl nepatenkinama situacija užimtumo srityje didina pažeidžiamumą ne tik skurdo atžvilgiu, bet suponuoja ir didesnę socialinės atskirties riziką atskirtį patiriančioms asmenų grupėms.

Siekiant spręsti išvardintas problemas, parengta vietas plėtros strategija, į ši procesą įtraukiant miesto bendruomenės, viešojo ir privataus sektoriaus atstovus. Rengiant strategiją buvo išklausyti nuomonės, svarstytos ir į strategiją įtrauktos veiklos, skirtos socialinei atskirčiai mažinti, užimtumui bei verslumui skatinti. Strategijos veiksmai buvo priimti bendru sutarimu išanalizavus ir atrinkus aktualiausias ir opiausias Utenos miestui veiklas, atsižvelgiant į visų suinteresuotų miesto bendruomenės atstovų poreikius. Rengiant strategiją buvo atsižvelgta į Utenos regiono plėtros 2014-2020 m. plano, Utenos rajono 2011-2017 metų strateginio plano, Utenos rajono savivaldybės administracijos 2015-2017 m. strateginio veiklos plano ir Utenos regiono integruotos vystymų programos 2014-2020 m. tikslus, uždavinius, priemones ir veiksmus numatomus įgyvendinti Utenos rajono savivaldybėje ir mieste.

Parengta vietas plėtros strategija siekiama kompleksiškai spręsti opiausias ir aktualiausias Utenos miesto problemas, skatinti socialinę atskirtį patiriančius asmenis integroutis į visuomenę, visapusiskai ugdyti jų gebėjimus.

1. VIETOS PLĒTRSO STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

Vietos plėtros strategija bus įgyvendinama Utenos mieste, kuris yra rajono savivaldybės administracinis centras ir vienas iš didžiausių Utenos apskrities regiono miestų. Bendras Utenos miesto (tikslinės teritorijos) plotas – 2245,5 ha (buvo 1528 ha), (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. kovo 13 d. nutarimas Nr. 242 „Dėl Utenos miesto teritorijos ribų pakeitimo“). Plotas padidėjo dėl miesto teritorijų plėtros, kai buvo praplėstos miesto teritorijos ribos.

I pav. Utenos miesto (tikslinės teritorijos) žemėlapis

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Lietuvoje sparčiai mažėja gyventojų skaičius: per pastaruosius septynerius metus gyventojų skaičius šalyje sumažėjo 8,5 proc. (arba 278 tūkst.). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, bendras gyventojų skaičius Utenos rajone taip pat mažėja. Dėl didėjančios emigracijos ir neigiamos natūralios gyventojų kaitos Utenos rajono gyventojų skaičius nuo 2010 m. iki 2015 m. sumažėjo 14 proc. 2015 metų pradžioje Utenos rajono savivaldybėje gyveno 40,5 tūkst. gyventojų (beveik trečdalis – 28,86 % – Utenos regiono gyventojų), iš jų daugiau kaip 28,0 tūkst. gyveno Utenos mieste. Daugelis šiuo metu šalyje vyraujančių socialinių problemų tiesiogiai paliebtė ir Utenos miestą: socialinė diferenciacija, nedarbas, dideli emigracijos mastai, jaunimo nedarbas, skurdas, socialinė atskirtis, senstanti bendruomenė, mažėjantis gimstamumas ir t.t.

UTENOS Miesto vietas veiklos grupės 2016 – 2022 m. vietas plėtros strategija

Utenos miesto vietas veiklos grupės rengiama strategija yra orientuota į socialinę atskirtį patiriančių Utenos miesto gyventojų grupes:

- **bedarbiai ir ilgalaikiai bedarbiai, neaktyvūs asmenys** – strategijoje identifikuojama grupė, kurios socialinės atskirties integracija galima per įsibarbinimo bei verslumo įgūdžių stiprinimą bei savarankiškos veiklos vykdymą;
- **nedirbantis ir niekur nesimokantis jaunimas** – tikslinė grupė strategijoje identifikuojama per vykdomą prevencinį socialinės atskirties mažinimą, per motyvacijas mokymuisi, integraciją ir darbo praktinių įgūdžių stiprinimą;
- **neigalieji ir pensinio amžiaus asmenys** – strategijos tikslinė grupė, kurios socialinė integracija prisiės prie šių asmenų gyvenimo kokybės gerinimo ir socialinės atskirties mažinimo jų gyvenamoje teritorijoje;
- **socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai, asmenys, sergantys priklausomybės ligomis, vieniši ir socialinės rūpybos ar globos reikalaujantys asmenys, benamiai, iš įkalinimo ištaigų grįžę asmenys, kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys** – strategijoje identifikuojamos socialinės atskirties grupės, kurių atskirtis mažinama užimtumo iniciatyvų skatinimu, motyvacija darbui, socialinių įgūdžių ir savipasitikėjimo stiprinimu.

2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

2.1. Miesto teritorija ir geografinė padėtis. Palanki Utenos miesto geografinė padėtis nulėmė miesto vystymosi ir plėtros tendencijas. Uteną kerta du svarbūs tarptautinis magistraliniai kelai – magistralinis kelias (A6) Kaunas-Zarasai-Daugpilis ir magistralinis kelias (A14), jungiantis Uteną su Vilniumi (96 km.). Geras susisiekimas ne tik su Utenos regiono teritorijai priklausančiais Anykščių, Ignalinos, Molėtų, Visagino, Zarasų miestais, bet ir su Panevėžiu, Rokiškiu, Švenčionimis. Utena yra vienas iš Lietuvos regioninės politikos iki 2013 metų strategijoje identifikuotų regioninių augimo centrų. 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos Lietuvai finansiniu laikotarpiu Utenos mieste buvo įgyvendinama „Utenos regioninio centro kompleksinės plėtros 2008–2013 metų investicinė programa“, kurios metu buvo kompleksiškai tvarkomos Utenos miesto viešosios erdvės ir atnaujinama poilsio ir rekreacinių zonų infrastruktūra.

2.2. Demografinė situacija. Gyventojų skaičius. 2015 m. pradžioje devyniose miesto seniūnaitijose gyveno 28.096 gyventojai (2015 m. gruodžio 31 d. Utenos miesto gyventojų skaičius buvo 28.949 gyventojai). Lyginant 2015 m. duomenis su 2013 m., Utenos miesto gyventojų skaičius sumažėjo apie 3 proc. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, kitų Utenos apskrities regiono miestų (Anykščių, Ignalinos, Molėtų, Visagino, Zarasų) gyventojų skaičiaus pokytyje pastebimos panašios tendencijos, t.y. sumažėjo apie 3 proc.¹ (2013 m. buvo 80.156, 2015 m. – 77.442 gyventojai). Šalyje gyventojų skaičius per šį laikotarpį sumažėjo 1,5 proc. (2013 m. buvo 1.981.673, 2015 m. – 1.952.010 gyventojai). Utenos miesto gyventojų skaičiaus pokytis 2013-2015 metų pradžiai pateikiamas 2 lentelėje.

2 lent. *Utenos miesto gyventojų skaičiaus pasiskirstymas pagal amžiaus grupes ir lyti*

Amžiaus grupė	Vyrai				Moterys				Bendras skaičius			
	2013 m. pr.	2014 m. pr.	2015 m. pr.	Pokytis	2013 m. pr.	2014 m. pr.	2015 m. pr.	Pokytis	2013 m. pr.	2014 m. pr.	2015 m. pr.	Pokytis
Iki 7 m. amžiaus	767	765	747	-20	744	741	704	-40	1511	1506	1451	-60
Nuo 7 m. iki 16 m.	1138	1099	1055	-83	1111	1054	1033	-78	2249	2153	2088	-161
Nuo 16 m. iki 18 m.	310	289	292	-18	322	282	298	-24	632	571	590	-42
Nuo 18 m. iki 25 m.	1530	1457	1375	-155	1495	1396	1334	-161	3025	2853	2709	-316
Nuo 25 m. iki 45 m.	3684	3622	3549	-135	3990	3807	3645	-345	7674	7429	7194	-480

UTENOS Miesto vietas veiklos grupės 2016 – 2022 m. vietas plėtros strategija

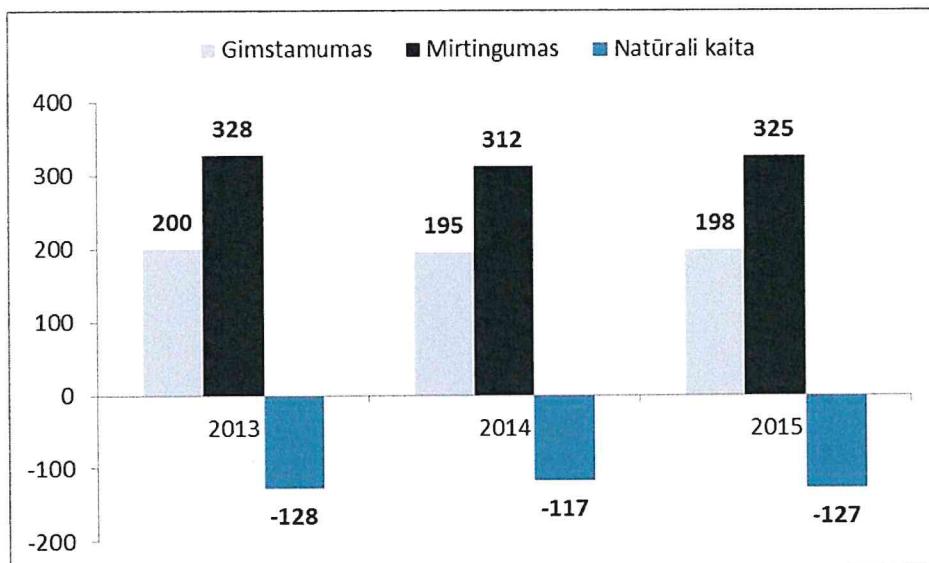
Nuo 45 m. iki 65 m.	3927	3898	3872	-55	5040	5041	5037	-3	8967	8939	8909	-58
Nuo 65 m. iki 85 m.	1610	1621	1657	47	2830	2914	293	143	4440	4535	4630	190
Virš 85 m.	112	120	134	22	342	362	391	49	454	482	525	71
Iš viso:	13078	12871	12681	-397	15874	15597	15415	-459	28952	28468	28096	-856

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Lietuvoje 2015 m. pradžioje 66,7 proc. gyventojų sudarė darbingo amžiaus gyventojai, 18,7 proc. – pensinio amžiaus gyventojai ir 14,6 proc. – vaikai. Apibendrinant lentelėje pateiktus duomenis, galima teigti, kad Utenos miesto gyventojų skaičius mažėja beveik visose amžiaus grupėse. 2015 m. pradžioje Utenoje gyveno 18.812 darbingo amžiaus asmenų nuo 18 iki 65 m. amžiaus (66,9 proc.) ir 5.155 pensinio (nuo 65 m.) amžiaus asmenys (18,3 proc.). Likę 4.129 asmenys – vaikai iki 18 m. amžiaus (14,7 proc.). Teigiamas Utenos miesto gyventojų grupės pokytis pastebimas tik pensinio amžiaus asmenų grupėje. Analizuojant turimus duomenis, matyti, kad Utenos miesto gyventojų populiacija mažėja, miesto gyventojai sensta (B1). Per pastaruosius trejus metus sumažėjo darbingų gyventojų skaičius, ypatingai didelis neigiamas pokytis pastebimas 18-45 m. amžiaus asmenų grupėje (B2). Didėjantis vyresnio amžiaus asmenų ir mažėjantis vaikų, jaunimo ir darbingo amžiaus asmenų skaičius mieste, tiesiogiai siejasi su didėjančiomis socialinėmis problemomis, kurių sprendimui reikia vis daugiau finansinių ir žmogiškųjų išteklių bei papildomų paslaugų. Apibendrinant 2015 m. pradžios duomenis, matoma, kad Utenos miesto gyventojų procentinis pasiskirstymas pagal amžiaus grupes labai artimas bendroms Lietuvos gyventojų amžiaus tendencijoms.

Darbingo amžiaus gyventojai išvyksta dirbti į kitus šalies miestus ar emigruoja, jaunimas po studijų dažnai nebegrįžta gyventi į Uteną. Gyventojų skaičiaus mažėjimas susijęs ir su įsibarbinimo galimybėmis Utenos mieste bei gaunamomis pajamomis. Mažėjant gyventojų skaičiui, kuriamo mažiau šeimų, mažėja gimstamumas.

¹ http://osp.stat.gov.lt/documents/10180/3329771/Gyventojų_skaicius_miestuose.pdf/21c3b6a1-2d4c-4599-bcaa-944b1b04f485?version=1.0

2 pav. Gimstamumo ir mirtingumo pokytis Utenos mieste

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Kaip matyti 2 paveiksle, per pastaruosius 2013-2015 metus tiek gimstamumo, tiek mirtingumo rodikliai Utenos mieste mažai keitėsi, natūrali gyventojų kaita išliko neigama. Statistikos departamento duomenimis, 2013–2015 m. laikotarpiu Lietuvoje natūrali gyventojų kaita taip pat buvo neigama (2014 m. – -9 883)¹. Siekiant mažinti mirtingumą, svarbu tobulinti sveikatos priežiūros ir gyventojams teikiamų socialinių paslaugų kokybę, sudaryti palankesnes sąlygas ir didinti galimybes gyventi sveikesnį ir saugesnį gyvenimą.

2.3. Migracija. Gyventojų skaičiaus mažėjimą Utenos mieste sąlygoja neigamos ne tik natūralios gyventojų kaitos bet ir gyventojų migracijos tendencijos. Rajono gyventojų vidaus ir tarptautinės migracijos pokytis pateikiamas 3 lentelėje.

3 lent. Utenos rajono gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija 2013-2014 m.

Rodikliai	2013 m.	2014 m.
Atvykusiu skaičius	984	1138
Išvykusiu skaičius	1367	1366
Neto migracija	-383	-228

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas
(Duomenų apie Utenos m. nėra, todėl nagrinėjami Utenos r. duomenys)

¹ <http://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?id=1522&status=A>

UTENOS Miesto vietas veiklos grupės 2016 – 2022 m. vietas plėtros strategija

2014 metais tiek Lietuvos gyventojų migracijos neto (-12.327), tiek ir Utenos apskrities rajonų gyventojų migracijos neto išliko neigiamos: Anykščių r. – -177, Ignalinos r. neto – -46, Molėtų r. – -21, Utenos r. – -228, Zarasų r. – -133. Iš pateiktų duomenų matyti, kad Utenos rajone 2014 m. migracija buvo didžiausia, lyginant su kitais Utenos apskrities rajonais. Nors per pastaruosius metus atvykstančių į Utenos rajoną skaičius palaipsniui didėja, išvykusiuju skaičius laikosi beveik stabilus (-1 asmuo lyginant 2013 ir 2014 metus) (A1), tačiau vis dar išliekanti neigiamą migracijos struktūrą yra nepalanki darbo rinkai ir visai socialinės apsaugos sistemai. Spartėjanti gyventojų migracija įtakoja poreikį socialinėms paslaugoms: darbingo amžiaus asmenys išvyksta į užsienį ir palieka senyvo amžiaus tėvus ar kitus artimuosius, neretai turinčius specialių poreikių (B3). Didėja globojamų vaikų, kuriems tėvų prašymų dėl išvykimo į užsienio valstybes nustatoma globa (rūpyba), skaičius. Utenos rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus duomenimis, 2014 m. tėvų prašymu dėl jų išvykimo į užsienio valstybes globa (rūpyba) buvo nustatyta 22 vaikams (2013 m. – 14, 2012 m. – 36). Vaikams, kuriems nustatoma globa (rūpyba), dažniausiai teikiamas bendrosios bei specialiosios (socialinės priežiūros ar socialinės globos) paslaugos (B4). Utenos regionas per pastaruosius metus patyrė vieną iš didžiausių emigracijos mastų Lietuvoje. Šioje teritorijoje gyventojų skaičius dėl emigracijos sumažėjo apie 19 proc.

2.4. Užimtumas ir darbo rinka. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Utenos rajone 2015 m. pr. buvo 642 veikiantys ūkio subjektai (Įmonės). Utenos rajono savivaldybėje 1000-iui gyventojui tenka apie 22 įmones, Lietuvos vidurkis – 23 įmonės 1000-iui gyventojui. 2015 m. daugiausiai buvo uždarųjų akcinių bendrovių – 433 vnt. Per pastaruosius 2013-2015 metus Utenos rajone veikiančių įmonių skaičius palaipsniui didėjo. Labiausiai išaugo uždarųjų akcinių bendrovių skaičius (47 vnt.), sumažėjo individualių įmonių (-10 vnt.) ir tikrujų ūkinį bendrijų (-1 vnt.) skaičius.

4 lent. Utenos rajono įmonių pasiskirstymas pagal juridinę formą per 2013-2015 m. pr.

Teisinė forma	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis
Individualios įmonės	186	183	176	-10
Uždarosios akcinės bendrovės	386	392	433	47
Akcinės bendrovės	3	3	5	2
Žemės ūkio bendrijos	3	3	4	1
Tikrosios ūkinės bendrijos	3	3	2	-1
Mažosios bendrijos	13	24	22	9
Iš viso:	594	608	642	48

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Per 2013 m. Utenos rajone įsisteigė 67 naujos įmonės, iš jų 28 registruotos Utenos mieste. 2015 metais įsisteigta 61 nauja įmonė, iš jų 34 registruotos mieste (A2). 2015 metais 50,8 proc. įsteigtų įmonių sudarė uždarosios akcinės bendrovės, 21,3 proc. – mažosios bendrijos, 11,5 proc. – viešosios įstaigos, 1,6 proc. – individualios įmonės, kitą juridinį statusą turintys ūkio subjektai – 14,8 proc.

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

Tiek Utenos rajone, tiek Utenos regiono teritorijoje daugiausia vyrauja smulkios ir vidutinės įmonės, kuriose dirba iki 5 darbuotojų. Tokių įmonių regione yra 1.478, Utenos rajone – 482. Statistikos departamento duomenimis, Utenos rajono įmonėse 2013 m. pr., dirbo 10.476, 2015 m. pr. – 10.838 darbuotojai. Anykščių rajono įmonėse 2013 m. pr. dirbo 3.065 darbuotojai, o 2015 m. pr. – 3.250 darbuotojų. Tuo tarpu Visagino, mažiausios Utenos apskrities savivaldybės įmonėse 2013 m. pr. dirbo 6.425, o 2015 m. pr. – 6.269 darbuotojai.

Analizujant Statistikos departamento duomenis, matoma, kad tiek Utenos rajone, tiek ir aplinkiniuose rajonuose situacija darbo rinkoje pamažu gerėja, didėja smulkaus ir vidutinio dydžio įmonių skaičius ir dirbančiųjų skaičius (A3). Šalia smulkaus ir vidutinio verslo Utenoje veikia ir stambiosios pramonės įmonės: trikotažo, alaus, mėsos ir pieno perdirbimo bei metalo gaminių įmonės, kuriose dirba didelė dalis miesto gyventojų. Stambiosios įmonės yra įsikūrusios miesto pakraštyje – pramonės rajone. Tuo tarpu dauguma smulkių įmonių yra susitelkusios arčiau miesto centro. Tai didmeninės, mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto įmonės bei įvairias kitas paslaugas teikiančios įmonės.

Prie smulkaus ir vidutinio verslo priskiriami savarankiškų veiklų pagal verslo liudijimą ar individualios veiklos pažymas vykdantys Utenos rajono ir miesto gyventojai. Savarankiškos veiklos sektoriuje pastebimos priesingos tendencijos nei įmonių sektoriuje. Analizujant apskrities mokesčių inspekcijos pateiktus duomenis, Utenos mieste per 2013 – 2015 m. savarankišką veiklą vykdančių asmenų skaičius mažėja (B5). Jei 2013 m. verslo liudijimo turėtojų buvo 1.006, tai 2015 m. jų sumažėjo iki 961 (apie 4.47 proc.). Pagal individualios veiklos pažymas vykdančių asmenų 2013 m. buvo 331, o 2015 m. – 286 asmenys (-13,59 proc.) (žr. 5 lentelę).

5 lent. Utenos miesto gyventojams išduotų verslo liudijimų ir individualios veiklos pažymų skaičius per 2013-2015 m.

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis
Utenos m. gyventojams išduotų verslo liudijimų sk.	1006	1090	961	-45
Utenos m. gyventojams išduotų individualios veiklos pažymų sk.	331	316	286	-45
Utenos m. gyventojų, kurie per einamuosius metus pirmą kartą tapo savarankiškos veiklos vykdytojais pagal verslo liudijimus, sk.	1006	1090	961	-45
Utenos m. gyventojų, kurie per einamuosius metus pirmą kartą tapo savarankiškos veiklos vykdytojais pagal Individualios veiklos pažymą, sk.	216	246	235	19

Šaltinis: Utenos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija

Utenos miesto ir rajono smulkaus ir vidutinio verslo įmonės veiklos vykdymui ar plėtrai turi galimybę kreiptis dėl paramos pagal Utenos rajono savivaldybės smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programą, iš ES fondų ar Darbo biržos administruojamų paramos fondus. Savarankišką veiklą vykdantys asmenys šiuo metu turi labai ribotas galimybės gauti paramos savarankiškos veiklos

Utena, 2016 m.

Puslapis 11
*Utenos miesto vienos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė Zita Ringelevičienė*

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

vykdymui (B6). Todėl norint aktyvinti šios veiklos patrauklumą, reikalingi nauji paramos skatinimo mechanizmai.

Organizacijų skatinančių verslo kūrimą ir plėtrą Utenos mieste nėra daug. Prie verslo aplinkos gerinimo pagal galimybes prisideda Utenos rajono savivaldybės administracija. Nuo 2014 m. yra įgyvendinama smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programa. Pagal šią programą remiamos naujai įsisteigę smulkaus ir vidutinio verslo įmonės. Per 2014 – 2015 m. parama suteikta 52 paraškas pateikusių įmonių ir suteikta 71.504 Eur paramos. Nemokamą pagalbą Utenos mieste teikia VšĮ Utenos verslo informacijos centras, kuris verslui teikia konsultacijas ir metodinę pagalbą įvairiais klausimais. Utenos darbo birža taip pat turi paramos mechanizmų smulkaus ir vidutinio verslo subjektams (pvz. Vietinių užimtumo iniciatyvų programa), tačiau jomis gali pasinaudoti tik juridinį statusą turintys verslo subjektai. Tačiau mieste trūksta priemonių galinčių skatinti nuosavo verslo plėtrą, darbo vietų kūrimą bei gyventojų verslumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų, kurios būtų prieinamos ne tik besikuriančiam verslui, bet ir savarankišką veiklą pradedantiems asmenims (B7). Konsultavimas, pagalba randant tiekėjus, klientus, pradēti verslui reikalingų priemonių suteikimas ar įsigyjimas (įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis), mentorystė „verslas verslui“, teikiant konsultacijas konkretaus verslo kūrimo ir plėtros klausimais, dalinimasis patirtimi, galėtų būti priemonės pagerinančios vietines verslo iniciatyvas.

Paramos verslo steigimui ir plėtrai įvairovė, bei sudarytos sąlygos jomis pasinaudoti kuo platesniams ir didesniams skaičiui asmenų ir jų įtraukimas į darbo rinką, prisideda prie Utenos rajono plėtros strateginiame plane 2011 – 2017 m. numatyti uždavinių ir priemonių savivaldybės verslumo skatinimui:

1.1. tikslas. *Sukurti investicijas skatinančią verslo aplinką rajone.*

1.1.1 uždavinys. *Sudaryti palankią aplinką investicijoms bei skleisti informaciją apie verslo galimybes rajone.*

1.1.1.1. priemonė. *Vykdyti vietas rinkodaros ir kitas priemones, skirtas verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui.*

2.5. Bedarbystė. 2015 m. gruodžio mėn. Utenos teritorinės darbo biržos Utenos skyriaus duomenimis, Utenos mieste buvo registruoti 1.573 bedarbiai, iš jų 511 – ilgalaikiai bedarbiai, 389 – jaunimas iki 29 m. (tai sudaro 24,73 % visų bedarbių) (B8), 17 – besimokančių jaunuolių, registruotų darbo biržoje. Lyginant su Utenos rajone 2015 m. registruotų bedarbių skaičiumi (2.617), didžiąją dalį bedarbių asmenų (apie 60 proc.) sudarė miesto gyventojai. Bedarbių asmenų skaičius mieste pastaraisiais metais turi tendenciją mažėti (A4). Ši reiškinį betarpiskai įtakoja bendras gyventojų skaičiaus mažėjimas ir didelė emigracija, ypatingai jaunimo tarpe. Visgi bedarbystės problema išlieka pakankamai opia. Darbo biržos duomenimis, 2015 m. liepos 1 d. Utenos rajono bedarbiai sudarė apie 11 proc. visų darbingų rajono gyventojų skaičiaus. Tuo tarpu Lietuvoje tuo pačiu laikotarpiu bedarbystė sudarė 8,6 proc. Utenos rajono savivaldybėje vidutinis registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2,4 proc. punkto buvo didesnis nei Lietuvos vidurkis.

6 lent. Utenos miesto ir rajono bedarbiai asmenys 2011 - 2015 m. registruoti Utenos teritorinės darbo biržos Utenos skyriuje

Darbo biržoje registruoti bedarbiai	2011 m.		2014 m.		2015 m.		Pokytis	
	Utenos m.	Utenos r. sav.
Bedarbiai (bendras sk.)	2331	3630	1586	2584	1573	2617	-758	-1013
Ilgalaikiai bedarbiai	993	1702	541	901	511	869	-482	-833
Jaunimo nedarbas (iki 29 m.)	575	816	361	597	389	554	-186	-262
Darbo biržoje registruoti besimokantys jaunuoliai	8	11	7	10	17	24	9	13

Šaltinis: Utenos teritorinė darbo birža

2.6. Socialinė situacija. Utenos mieste gyvena įvairių socialinių grupių asmenys, kuriems reikalinga pastovi ar vienkartinė socialinė parama ir socialinės paslaugos. Socialinių paslaugų teikimo tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį.

Socialinės paslaugos teikiamos siekiant užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, taip pat visuomenės socialiniam saugumui užtikrinti. Įvertinus bendruojančias socialinės, ekonominės ir demografinės padėties rodiklių kaitos dinamiką, galima apžvelgti šiandienos aktualijas, kurios sudaro prielaidas vertinti ir numatyti konkrečias socialinių paslaugų teikimo kryptis Utenos mieste. Kaip ir visoje Lietuvoje, Utenos rajono bei miesto gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia panašūs veiksnių: mažas gimstamumas ir visuomenės senėjimas (neigiamas gyventojų prieaugis), negalia, emigracija, socialinė rizika, nedarbas ir kiti veiksnių. Dėl išvardintų socialinių problemų, didėja socialinių paslaugų poreikis socialinės rizikos asmenims: benamiams, asmenims, turintiems žalingų įpročių, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, socialinės rizikos šeimoms, auginančioms vaikus. Jiems reikalinga ne tik socialinių darbuotojų, psichologų pagalba, prarastų socialinių įgūdžių atgaivinimas ir įtvirtinimas, bet ir būstas bei kita materialinė parama. 1 priede esančioje lentelėje yra išvardintos socialinę atskirtį patiriančių gyventojų grupės Utenos mieste ir Utenos r. savivaldybėje.

Analizuojant pastarųjų metų duomenis, iš aukščiau minėtame priede pateiktos lentelės matyti, kad tiek Utenos mieste, tiek kaimiškose seniūnijose didėjo dalies socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių skaičius: neįgaliųjų asmenų (2011 m. – 1.074, 2015 m. – 1.110) – apie 3,24 proc., pensinio amžiaus asmenų (2011 m. – 7.243, 2014 m. – 7.846) – apie 46,19 proc., vienišų, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų (2011 m. – 362, 2014 m. – 461) – 21,47 proc., gyvenamosios vienos neturinčių asmenų (2011 m. – 576, 2014 m. – 634) – 9,15 proc. (B9) Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriaus duomenimis, Utenos mieste sumažėjo skurdą

Utena, 2016 m.

Puslapis 13

Utenos miesto vienos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelavičienė

UTENOS Miesto vietas veiklos grupės 2016 – 2022 m. vietas plėtros strategija

patiriančių asmenų (2011 m. – 2.823, 2014 m. – 1.519) – 53,80 proc., pašalpų gavėjų (2011 m. – 1.483, 2014 m. – 825) – 57,45 proc. (A5), vaikų su negalia (2011 m. – 259, 2014 m. – 202) – 22,01 proc. (A6)¹.

Didelė ir opa problema, su kuria susiduriama tiek Utenos mieste, tiek ir rajone, tai – asmenys, sergantys jvairiomis priklausomybės ligomis, benamiai, iš įkalinimo įstaigų gržę ar linkę nusikalstinti asmenys, kurie iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu bei dalyvauti visuomenės gyvenime. Tokie asmenys sudaro apie 7 proc. (539 asmenys) socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupės skaičiaus (B10).

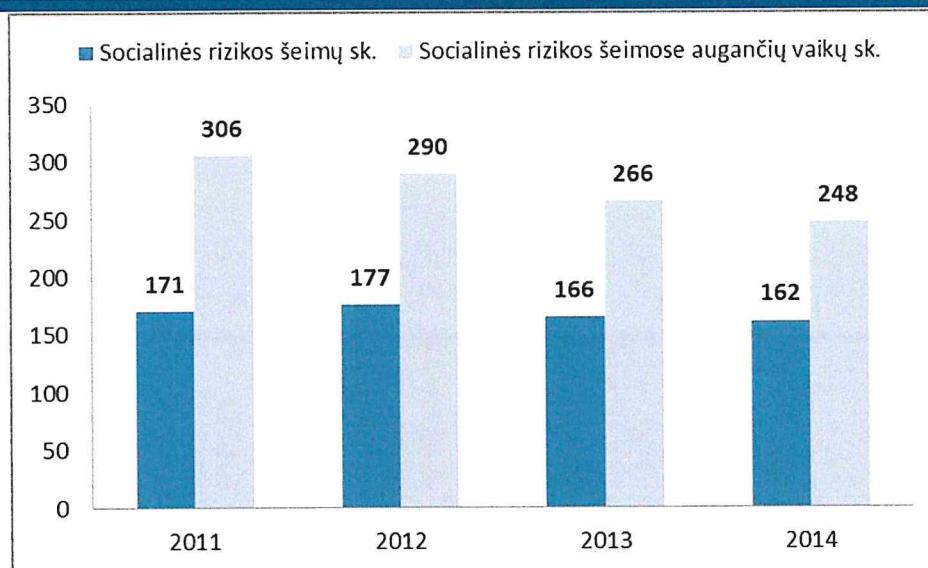
2013 m. dėl trumpalaikės socialinės globos į Utenos rajono savivaldybės Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyrių kreipėsi 40 asmenų, 34 iš jų trumpalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos VšĮ Kriziu centre „Angelų pieva“. 2014 m. Utenos mieste šios įstaigos paslaugas – trumpalaikės socialinės globos bei laikino apnakvindinimo, kas mėnesį vidutiniškai gavo apie 20 asmenų. Savivaldybė socialinę globą finansavo iki 10 asmenų per mėnesį (33 asmenims per metus). 2014 m. apie 100 nepasiturinčių asmenų pasinaudojo maitinimo organizavimo paslaugomis, kurias teikė VšĮ Krizių centro „Angelų pieva“ labdaros valgykla (savivaldybė šias paslaugas finansavo 50 asmenų per mėnesį). Pagal pateikiamus Utenos rajono savivaldybės administracijos duomenis matoma, kad kasmet didėja šios socialinę atskirtį patiriančios grupės asmenų skaičius (B11).

2014 m. Utenos rajone buvo įregistruotos 162 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 248 vaikai (B12). 2014 m. Lietuvoje buvo įregistruotos 9.930 socialinės rizikos šeimos, tokiose šeimose augo 19.668 vaikai. Išskirti vien tik Utenos mieste esančių tokų šeimų skaičių yra sudėtinga, nes šios rizikos grupei priskiriamos šeimos (asmenys) yra linkusios dažnai keisti gyvenamają vietą, migruodami tarp miesto ir kaimo, todėl bendrai nagrinėjama Utenos rajono situacija. Socialinės rizikos šeimų skaičius parodo, kad vis dar egzistuoja nemažai socialinių problemų, kurių sprendimui reikalingos kompleksinės priemonės, galinčios padėti mažinti socialinės rizikos šeimų (asmenų) integraciją.

Iš 3 pav. pateiktų duomenų matyti, kad per pastaruosius metus Utenos rajone mažėjo socialinės rizikos šeimų skaičius ir jose augančių vaikų skaičius. Intensyvesnis socialinis darbas su socialinės rizikos šeimomis tiesiogiai nulėmė šios grupės skaičiaus mažėjimą.

¹ http://www.utena.lt/images/Prisegtukai/Soc.rupyba/2015_03_26_TS-69.pdf
<https://www.e-tar.lt/portal/lit/legalAct/282304e0ba3a11e38c29e1cb69bd09d3>

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

3 pav. Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičiaus pokytis 2011-2014 m.

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Žmonių gyvenimo gerovę parodo socialinę pašalpą gaunančių šeimų (asmenų) skaičius. 2013 m. Utenos mieste socialines pašalpas gavo 1377 asmenys (išmokėta 1039,37 tūkst. Eur), kaime – 1196 asmenys (išmokėta 884,89 tūkst. Eur). 2014 m. – 825 asmenys (išmokėta 639,7 tūkst. Eur.), kaime – 669 asmenys (išmokėta 561,9 tūkst. Eur). Tuo tarpu 2015 m. Utenos mieste socialines pašalpas gavo 690 asmenų (išmokėta – 440,9 tūkst. Eur.), kaime – 737 asmenys (išmokėta 452,70 tūkst. Eur). 2015 m. socialinėms pašalpoms išmokėta 893,6 tūkst. Eur (2014 m. – 1201,2 tūkst. Eur). 2015 m. socialinę pašalpą Utenos mieste vidutiniškai gavo 1,7 proc. asmenų nuo bendro Utenos rajono gyventojų skaičiaus, o 2014 m. – 2,03 proc. (A5).

7 lent. Socialinę pašalpą gaunančių asmenų skaičius ir išmokėtų pašalpų sumos 2013-2015 m.
Utenos mieste

	2013 m.	2014 m.	2015 m.	Pokytis	Pokytis proc.
Socialinę pašalpą gaunančių asmenų sk. Utenos mieste	1377	825	690	-687	-49,89
Išmokėta socialinių pašalpų tūkst. Eur.	1039,37	639,7	440,9	-399,7	-57,58

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Mažėjantį socialinių pašalpų gavėjų skaičių dalinai nulėmė tai, kad nuo 2014 m. socialinių pašalpų teikimo funkciją ėmė savarankiškai vykdyti savivaldybė. 2014 m. Lietuvoje socialinę pašalpą gavo 140.114 pašalpos gavėjų. Iš viso buvo išmokėta 103.786,5 tūkst. Eur socialinės pašalpos.

2.7. Socialinių paslaugų infrastruktūra. Utenos rajono savivaldybė planuoja socialines paslaugas, organizuoja jų teikimą, o socialines paslaugas teikia socialinių paslaugų įstaigos. Socialinių

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

paslaugų įstaigų išsidėstymas mieste ir rajone nėra tolygus. Kaip ir visoje Lietuvoje, daugiausiai socialines paslaugas teikiančių įstaigų yra miesto teritorijoje. Visų Utenos mieste esančių socialinių įstaigų pagrindinis tikslas - išspręsti asmens ar jo šeimos problemas, suteikti klientui reikalingas kokybiškas socialines paslaugas.

8 lent. Utenos mieste socialines paslaugas teikiančių organizacijų sąrašas

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas, teisinė forma	Pavaldumas	Tikslinė grupė	Paslaugų gavėjų sk. 2014 m.
1.	Utenos socialinės globos namai	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Suaugę senyvo amžiaus žmonės	290
2.	Utenos vaikų globos namai	Savivaldybės įstaiga	Be tėvų globos likę vaikai	40
3.	VšĮ Utenos Kristaus žengimo į dangų parapijos globos namai	Privati įstaiga	Suaugę senyvo amžiaus asmenys	19
4.	VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“	Privati įstaiga	Suaugę, priklausomybės ligomis sergantys asmenys, benamiai, iš jkalinimo įstaigų grįžę asmenys	94
5.	Utenos vaikų globos namų Paramos šeimai skyrius	Savivaldybės įstaiga	Suaugę ir vaikai	18
6.	Utenos jaunimo mokyklos Dienos centras	Savivaldybės įstaiga	Socialinės rizikos šeimos	40
7.	Utenos specialioji mokykla-daugiafunkcinis centras (Dienos socialinės priežiūros ir globos skyrius)	Savivaldybės įstaiga	Asmenys, turintys protinę ar kompleksinę negalią	18
8.	Utenos rajono socialinių paslaugų centro savarankiško gyvenimo namai	Savivaldybės įstaiga	Neįgalūs, senyvo amžiaus asmenys, socialinės rizikos šeimos	27
9.	Utenos rajono socialinių paslaugų centras	Savivaldybės įstaiga	Neįgalūs, senyvo amžiaus asmenys, socialinės rizikos šeimos.	1337
10.	Utenos aklujų ir silpnaregių dienos centras	NVO	Suaugę regos negalią turintys asmenys	39
11.	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Utenos Viltis“	NVO	Protinę negalią turintys asmenys	91
12.	Utenos rajono neįgaliųjų draugija	NVO	Negalią turintys suaugę asmenys	169
13.	Utenos krašto žmonių su negalia sajunga	NVO	Negalią turintys suaugę asmenys	212
14.	Lietuvos kurčiujų draugijos Utenos skyrius	NVO	Klausos negalią turintys asmenys	33
15.	VšĮ Sveikatą į namus	Privati įstaiga	Suaugę Utenos miesto gyventojai	300

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Iš aukščiau pateikiamų duomenų matyti, kad daugiausiai socialinių paslaugų suteikia savivaldybės kuruojamos įstaigos. Nemažą dalį socialinių paslaugų gyventojams siūlo ir kitos nevyriausybinės ir privačios įstaigos, kurios bendradarbiaudamos su savivaldybe sprendžia pagal savo veiklos pobūdį gyventojų socialines problemas (A7). Šių organizacijų sprendžiamų socialinių problemų sėkmę lemia tai, kad jų struktūra yra lankstesnė, mažesnis reikalingos dokumentacijos kiekis. Visa tai leidžia greičiau reaguoti į klientų pageidavimus. Utenos mieste kintant demografinei situacijai nuolat didėja socialinių paslaugų poreikis ir organizuojamų socialinių paslaugų nepakanka. Savivaldybė neturi pajėgumų ir finansinių resursų suteikti visos, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, reikiamas pagalbos. Todėl, šioje socialinių paslaugų sferoje labai aktuali nevyriausybinių ir viešųjų organizacijų veikla. Utenos mieste veikia 8 (8 lentelėje išvardintos) socialinės rizikos asmenims reikiama pagalbą teikiančios nevyriausybinės ir privačios organizacijos. Jų teikiamos paslaugos skirtos neįgaliems, pensinio amžiaus ir priklausomybės ligomis sergantiems asmenims, tačiau asmenų gaunančių tokias paslaugas skaičius yra labai nedidelis (B13). Be minėtų nevyriausybinių organizacijų, mieste veikia dar daugiau kaip 30 įvairių kito pobūdžio veiklų vykdančių nevyriausybinių organizacijų. Utenos rajono savivaldybės 2015-2017 m. strateginiame veiklos plane numatyta priemonės, kurių vykdytojai gali būti NVO:

- **10.1 tikslas.** *Užtikrinti įvairių socialinių grupių asmenų integraciją į bendruomenę;*
- **10.1.1 uždavinys.** *Organizuoti socialines paslaugas įvairių socialinių grupių asmenims;*
- **10.1.2 uždavinys.** *Remti nevyriausybinių organizacijų vykdomus socialinius projektus.*

Tačiau dar nemaža dalis nestacionarių - psichosocialinės pagalbos, atokvėpio tarnybų, prausimosi, skalbimo, transporto, maisto pristatymo į namus, vaikų ar neįgalių asmenų priežiūros namuose dienos ar po darbo valandų metu ir kt. socialinių paslaugų miesto gyventojams nėra teikama, o nevyriausybiame sektoriuje naujos socialinių paslaugų rūšys taip pat menkai plėtojamos dėl finansavimo trūkumo. Žemiau pateikiami duomenys apie Utenoje socialines paslaugas teikiančių NVO finansavimą per 2013-2015 m.

9 lent. NVO projektams finansuoti skirtų lėšų paskirstymas 2013 ir 2015 m.

Socialines paslaugas teikiančių NVO finansavimas	2013 m.			2015 m.		
	Iš valstybės biudžeto	Iš savivaldybės biudžeto	Finansuotų paraiškų skaičius	Iš valstybės biudžeto	Iš savivaldybės biudžeto	Finansuotų paraiškų skaičius
	65.164	6.516	8	66.616	8.686	9

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Kaip matome iš pateiktos lentelės, finansavimo prašančių organizacijų skaičius nėra didelis. Kiekvienais metais finansuojamas panašus paraiškų skaičius 8-9 (B14). Nors paramą gaunančios organizacijos turi galimybę daugiau lėšų skirti socialinių paslaugų vykdymui, tačiau didžioji dalis jų atitenka su socialinių paslaugų teikimu nesusijusioms išlaidoms padengti. Siekiant stiprinti NVO finansavimą reikalingi papildomi finansiniai resursai organizacijų veiklų finansavimui. Nors

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA

savivaldybės finansavimo dalis palaipsniui didinama (2013 m. skirta - 6.516 Eur; 2015 m – 8.686 Eur), tačiau ji nėra pajęgi finansuoti visų socialines paslaugas teikiančių organizacijų (B15).

2.8. Savanorystė. Duomenys apie Utenos mieste savanoriaujančius asmenis nėra sisteminami, todėl sudėtinga analizuoti šia veikla užsiimančių asmenų statistikos pokyčius. Daugumoje Utenos mieste veikiančių nevyriausybinių organizacijų yra laukiami savanoriauti norintys asmenys, kurie gali prisidėti prie organizacijose vykdomų veiklų. Akyviausi savanorystės veiklose yra Utenos jaunimo visuomeninių organizacijų „Apskritasis stalas“ nariai, kurių savanoriai aktyviai dalyvauja įvairiuose mieste vykstančiuose renginiuose ir kitoje savanoriškoje veikloje. Jaunimo garantijų iniciatyvos projekto "Atrask save" (<http://www.buksavanoriu.lt/jst>) viena iš veiklų yra "Jaunimo savanoriška tarnyba" kurioje dalyvauja 3 Utenos miesto organizacijos: Utenos apskrities vyrų krizių centras, Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras ir Utenos teritorinė darbo birža. Pastarosios interneto svetainėje galima rasti savanoriauti Utenoje kviečiančių organizacijų sąrašą (A8). Eurobarometro duomenimis, Lietuvoje savanoriauja apie 16 proc. visų gyventojų, tuo tarpu ES savanoriška veikla užsiima net penktadalis jos gyventojų apie 100 mln.

2.9. Neaktyvus ir niekur nedirbanties jaunimas. Didelį susirūpinimą kelianti asmenų grupė (nuo 14 iki 29 metų amžiaus) – niekur nedirbanties, nesimokanties, ilgalaikėse formalaus švietimo mokymų programose nedalyvaujanties ir darbo neieškanties jaunimas. 2015 m. Utenos rajone iš viso buvo 7.932 asmenys nuo 14 iki 29 metų amžiaus, iš jų neaktyvių asmenų buvo priskaičiuojama 608 jaunuoliai (iš kurių 425 gyveno Utenos mieste, tai sudaro apie 5,35 proc. nuo bendro Utenos rajone gyvenančių šios amžiaus grupės asmenų skaičiaus) (B16). 10 lentelėje pateikiamas šios socialinė atskirti patiriančios asmenų grupės pokytis Utenos mieste ir rajone 2015 m. balandžio ir gruodžio mėnesiais. Ankstesnių metų duomenys apie šios grupės asmenis nebuvvo kaupiami.

10 lent. Neaktyvių jaunų asmenų (nuo 14 iki 29 metų) skaičiaus pokytis Utenos mieste ir rajone 2015 m.

Utenos m. 2015-04-01	Utenos r. 2015-04-01	Utenos m. 2015-12-31	Utenos r. 2015-12-31	Pokytis mieste	Pokytis rajone
438	664	425	608	-13	-56

Šaltinis: Utenos rajono savivaldybės administracija

Jaunimo užimtumas yra vertinamas kaip vienas pagrindinių tvarios ekonomikos augimo elementų. Ankstyvas identifikavimas jaunų, neaktyvių, niekur nedirbančių ir nesimokančių asmenų, kaip vienos iš labiausiai pažeidžiamų socialinės atskirties grupių, leidžia taikyti socialinės atskirties prevenciją per motyvacijas mokymuisi, integraciją ir darbo praktinių įgūdžių stiprinimą.

2.10. SSSGG analizė

Nr.	Stiprybės	Pagrindžiančio teiginio Nr.	Nr.	Silpnystė	Pagrindžiančio teiginio Nr.
1.	Lėtėjanti emigracija.	A1	1.	Jaunimo skaičiaus mažėjimas ir didelė bedarbybė jaunimo tarpe dėl sudėtingesnių išidarbinimo galimybių ir pokyčių darbo rinkoje.	B2, B8
2.	Augantis naujai besisteigiančių įmonių skaičius.	A2	2.	Didelis darbingo amžiaus asmenų išvykusių i užsienį ir palikusių Utenoje vaikus ir senyvo amžiaus tėvus ar kitus artimuosius, kuriems reikia teikti socialines paslaugas.	B3, B4
3.	Didėjantis smulkiaus ir vidutinio dydžio įmonių ir juose dirbančių darbuotojų skaičius	A3	3.	Utenos mieste mažėja savarankiškų veiklų vykdančių asmenų skaičius.	B5
4.	Mazėjanti bedarbybė.	A4	4.	Utenos mieste trūksta konsultacijų ir paramos mechanizmų galinčių skatinti nuosavo verslo plėtra, darbo vietų kūrimą bei gyventojų verslumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų, kurios būtų prieinamos ne tik besikuriančiam verslui, bet ir savarankiškų veiklų pradedantiems asmenims.	B6, B7
5.	Mažėjantis skurdą patiriančių asmenų bei pašalpų gavėjų skaičius	A5	5.	Didėjantis socialinių atskirtų patiriančių asmenų (tame tarpe seniorų, socialinės rizikos šeimų ir juose augančių vaikų) skaičius	B1, B9, B12
6.	Mažėjantis vaiku turinčių negalią skaičius	A6	6.	Didelis skaičius asmenų sergančių įvairiomis prilausomybės ligomis, benamiai, iš ikalinimo ištaigų grižę ar linkę nusikalsti asmenys, kurie iš dalies ar visiškai netekė gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu	B10, B11

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

		(Šeimos) gyvenimui bei dalyvauti visuomenės gyvenime ir kuriems trūksta socialinių paslaugų.			
Nr.	Galimybės	Nr.	Grėsmės		
7.	I socialinių paslaugų teikimą įtraukiamos ir nevyriausybinio sektoriaus organizacijos.	A7	7.	Nedidelis paslaugų gavėjų skaičius nevyriausybinio sektoriaus organizacijose, teikiančiose socialines užimtumo paslaugas	B13
8.	Yra mieste veikiančių savanorystė skatinančių organizacijų	A8	8.	Nedidelė dalis nevyriausybiniu organizaciju, dirbančių su socialinė atskirų patiriančiais asmenimis, dalyvauja projektinėse veiklose, siekiant pritraukti išorinius finansavimo šaltinius savo veikloms vykdysti.	B14
			9.	Didelis niekuri nedirbančio, nesimokančio, ilgalaikėse formalaus švietimo mokymų programose nedalyvaujančio ir darbo neieskantį jaunimo skaičius.	B16
1.	Valstybės politika dėl aktyvesnio nevyriausybiniu organizacijų ir bendruomenių dalyvavimo teikiant socialines paslaugas.	1.	Tolimesnis gyventojų skaičiaus mažėjimas dėl emigracijos ir natūralių demografinių pokyčių.		
2.	Konkurencijos didėjimas tarp socialinių paslaugų teikėjų – nevalstybinio ir privataus sektoriaus sudarytų galimybes geriau tenkinti socialinių paslaugų poreikius.	2.	Didėjantis žmonių, dėl senyvo amžiaus neturinčių galimybių tobultinti kvalifikaciją ar persikvalifikuoti, skaičius.		
3.	Didėjantis susidomėjimas savanorystės veiklomis sudaro galimybę gyventojams prisidėti prie socialinių problemų sprendimo.	3.	Didėjantis vyresnio amžiaus asmenų ir mažėjantis vaikų, jaunimo ir darbingo amžiaus asmenų skaičius mieste, tiesiogiai siejasi su didėjančiomis socialinėmis problemomis, kurių sprendimui reikia vis daugiau finansinių ir žmogiškųjų išteklių bei papildomų paslaugų.		
4.	Augantis naujai įsteigtų verslo subjektų skaičius, sudaro salygas užimtų asmenų skaičių didėjimui	4.	Isliekanti neigiamą migracijos struktūra yra nepalanki darbo rinkai ir visai socialinės apsaugos sistemai		
5.	Išorinių finansavimo šaltinių pasiūla sudaro galimybes nevyriausybinii organizacijų iniciatyvų remimui, veiklų susijusių su socialinės atskirties žmonių poreikių tenkimimu,	5.	Gyventojų pasyvumas ir nenoras prisdėti prie problemų sprendimo.		

Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

finansavimui.	6.	Visuomenės abejingumas ir netolerancija socialinę atskirtį patiriantiems, turintiems priklausomybes ir grižusiems iš įkalinimo įstaigų asmenims.
	7.	Galimai sudėtinga atvyksiančių pabėgelių integracija į visuomenę.
	8.	Nepakankamas gyventojų dėmesys sveikai gyvensenai – socialinių problemų didėjimas (alkoholizmas, narkomanija ir pan.).

2.11. VVG teritorijos plėtros poreikiai

Nr.	Poreikiai	SSGG teiginy
1.	Sociokultūriniu, užimtumo, sveikatinimo, gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu palaikymo, ir kitų reikalingų paslaugų teikimas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims, skatinant į tokius paslaugų teikimą išstraukti nevyriausybinių sektoriaus organizacijas.	Stiprybė Nr. 7, Silpnybė Nr. 7, Nr. 8 Galimybė Nr. 5 Grėsmė Nr. 3
2.	Konsultacines pagalbos ir verslui ar savarankiškai veiklai pradėti reikalingų priemonių suteikimas, skatinant vietinės verslo ir darbinio užimtumo iniciatyvas.	Silpnybė Nr. 3, Nr. 4, Nr. 9 Grėsmė Nr. 4
3.	Jaunimo emigracijos stabdymas skatinant jaunus asmenis pasilikti gyventi ir dirbtį Utenos mieste, suteikiant jiems reikalingų verslumo ir darbinį įgūdžių.	Silpnybė Nr. 1, Nr. 2 Grėsmės Nr. 1
4.	Marginalių gyventojų grupių, asmenų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų, asmenų, sergančių priklausomybės ligomis integraciją i socialinį visuomenės gyvenimą.	Silpnybė Nr. 6 Grėsmė Nr. 6

*Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė*

3. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŪ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS

1 tikslas	Metai	
MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ UTENOS MIESTE.	2017	2021

Strateginiai ryšiai (sąsaja su stiprybėmis ir silpnybėmis). Nustatyto tikslų įgyvendinimas leis pasinaudojant stiprybėmis Nr. 7 „*I socialinių paslaugų teikimą įtraukiamos ir nevyriausybinio sektoriaus organizacijos*“ bei Nr. 8 „*Yra mieste veikiančių savanorystę skatinančių organizacijų*“ ir išnaudojant galimybę į *socialinių paslaugų teikimą įtraukti nevyriausybines organizacijas ir visuomenę per savanoriškas veiklas* (Galimybės Nr. 1, Nr. 2 ir Nr. 3) prisdėti prie *socialinę atskirtį patiriančių asmenų skaičiaus mažėjimo* (Silpnybė Nr. 5). Tokiu būdu didinant bendruomenės toleranciją socialinę atskirtį patiriantiems asmenims ir skatinant bendruomenės įsitraukimą į socialinių problemų sprendimą (Grėsmės Nr. 3, Nr. 6, Nr. 7 ir Nr. 8).

Alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys. Įvertinti alternatyvūs tikslai:

1. Mažinti socialinę atskirtį Utenos mieste;
2. Mažinti priklausomybes patiriančių, grįžusių iš įkalinimo įstaigų bei marginalių gyventojų grupių asmenų socialinę atskirtį.
3. Mažinti socialinę atskirtį Utenos mieste organizuojant užimtumo veiklas.

Tikslo alternatyva Nr. 2 apriboja socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių dalyvavimą tikslo įgyvendinimo veiklose, o alternatyva Nr. 3 apriboja pačias veiklas jas susaurindama, todėl pasirinkta tikslo alternatyva Nr. 1.

Efekto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2021 m.
1.	Socialinių pašalpų gavėjų skaičius, tenkantis 1000-ui gyventojų.	Skaičius (siekiama 10 % sumažėjimo)	24,56	22,10

Rezultato rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė*	2021 m.
1.	Į NVO veiklas įtrauktų socialinę atskirtį patiriančių asmenų skaičius.	Skaičius (siekiama 20 % padidėjimo)	957	1148
2.	Paslaugų gavėjų skaičius gaunancių socialinės užimtumo paslaugas nevyriausybinio sektoriaus organizacijose.	Skaičius (siekiama 20 % padidėjimo)	844	1012

*Nustatyta pagal 8 lentelės duomenis.

Programos rezultato rodikliai ir jų kiekybinis pokytis				
Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2021 m.
1.	Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose.	Skaičius	0	40
2.	Darbingi asmenys (vietos bendruomenės nariai), kurių socialinė atskirtis sumažėjo dėl projekto veiklų dalyvių dalyvavimo projekto veiklose (praėjus 6 mėnesiams po projekto veiklų dalyvių dalyvavimo ESF veiklose).	Skaičius	0	38

Sąsaja su Utenos regiono plėtros plano tikslais ir uždaviniais	
Utenos regiono plėtros 2014-2020 m. planas , patvirtintas 2013 m. spalio 15 d., Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/7S-88.	3 prioritetas. Gyvenimo kokybės gerinimas. 3.2. tikslas. Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas. 3.2.3. uždavinys. Plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir socialinio būsto fondą bei didinti jų prieinamumą. 3.2.3.2. priemonė: Kompleksinių socialinių, sveikatos, švietimo ir kt. paslaugų vaikui ir šeimai prieinamumo plėtojimas, kuriant atsakingos motinystės ir tėvystės viziją, remiant gyventojų darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimą. 3.2.3.6. priemonė. Prevencinės veiklos vykdymas, integruojant socialinės rizikos šeimas į darbo rinką. 3.3. tikslas. Bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų vaidmens didinimas. 3.3.1. uždavinys. Gerinti sąlygas bendruomenių ir NVO veiklai. 3.3.1.4. priemonė. Vietos bendruomenių atstovų ir institucijų bendradarbiavimo skatinimas, užtikrinant veiksmingą pagalbą socialiniai pažeidžiamoms grupėms bei jų įtraukimą į bendruomenės gyvenimą. 3.3.1.7. priemonė. Naujoviškų socialinių ir kultūrinių paslaugų (įskaitant kolektyvinės kūrybos) iniciatyvų, susijusių su miestų mikrorajonuose ir regionuose gyvenančių, socialinę atskirtį patiriančių ar kitų specifinių gyventojų grupių įtraukimu į kultūros kūrimą bei skliaudą, rėmimas. 3.3.2. uždavinys. Plėtoti savanorišką veiklą. 3.3.2.2. priemonė. Savanoryste ir bendruomeniniu vienijimusi grindžiamu vaikų ir jaunimo veiklos skatinimas.

1.1. uždavinys	Metai
Sociokultūriņių užimtumo veiklų organizavimas socialinę atskirtį	2017 2022

patiriantiems asmenims.

Strateginiai ryšiai (sąsaja su stiprybėmis ir silpnybėmis bei poreikiais). Šiuo uždaviniu numatoma spręsti SSGG analizėje nurodytą silpnybę Nr. 7. „*Nedidelis paslaugų gavėjų skaičius nevyriausybinio sektoriaus organizacijose, teikiančiose socialines užimtumo paslaugas*“. Užimtumo veiklų skatinimas teikiant jas socialinę riziką patiriantiems asmenims paskatins NVO organizacijas plėsti savo veiklas bei juose dalyvaujančių asmenų skaičių, o tuo pačiu bus prisdėta prie socialinę riziką patiriančių asmenų socialinės atskirties mažinimo. O taip pat prisdėti prie poreikio Nr. 1 *sociokultūrinų ir kitų reikalingų paslaugų teikimas, socialinę atskirtį patiriantiems asmenims tenkinimo*.

Alternatyvūs uždaviniai ir uždavinio pasirinkimo priežastys. Įvertinti alternatyvūs uždaviniai:

1. „Sociokultūrinų užimtumo veiklų organizavimas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims“;
2. „Organizuoti užimtumo veiklas socialinę atskirtį dėl negalios ar senatvės patiriantiems asmenims“;
3. „Organizuoti darbinio užimtumo veiklas“.

Uždavinio alternatyva Nr. 2 apriboja socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupių dalyvavimą veiklose, o alternatyva Nr. 3 apriboja pačias veiklas jas susaurindama, todėl pasirinkta uždavinio alternatyva Nr. 1.

Produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	Igyvendintų BIVP projektą, susijusį su senjoru, neįgaliųjų ir vienišų asmenų sociokultūrine integracija, skaičius“.	Skaičius	0	1

Programos produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes).	Skaičius	0	1780
2.	BIVP projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies igyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius.	Skaičius	0	8

1.2. uždavinys	Metai
Pagalbos teikimas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims.	2017 2021

Strateginiai ryšiai (sąsaja su stiprybėmis ir silpnybėmis bei poreikiais). Šiuo uždaviniu numatoma spręsti SSGG analizėje nurodytą silpnybę Nr. 6. „*Didelis skaičius asmenų sergančių įvairiomis priklausomybės ligomis, benamiai, iš jkalinimo įstaigų grįžę ar linkę nusikalstinti asmenys, kurie iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu bei dalyvauti visuomenės gyvenime ir kuriems trūksta socialinių paslaugų*.“ Efektyvesnis jau teikiamų paslaugų bei platesnis teikiamų paslaugų spektras leistų greičiau ir efektyviau integruoti asmenis, sergančius įvairiomis priklausomybės ligomis, asmenis, grįžusius iš jkalinimo įstaigų, marginalius asmenis i-

UTENOS Miesto vienos veiklos grupės 2016 – 2022 m. vietas plėtros strategija

visuomenėje priimtiną socialinį gyvenimą. Uždavinys taip pat prisideda prie poreikio Nr. 4 „Marginalių gyventojų grupių, asmenų, grįžusių iš įkalinimo įstaigų, asmenų, sergančių priklausomybės ligomis integraciją į socialinį visuomenės gyvenimą“ tenkinimo.

Alternatyvūs uždaviniai ir uždavinio pasirinkimo priežastys. Įvertinti alternatyvūs uždaviniai:

1. „Pagalbos teikimas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims“;
2. „Teikti pagalbą socialinę atskirtį patiriantiems asmenims“;
3. „Teikti socialines paslaugas priklausomybes patiriantiems, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų bei marginalių gyventojų grupių asmenims“.

Uždavinio alternatyva Nr. 2 nenurodo konkretaus pagalbos pobūdžio, t.y. socialinių paslaugų teikimo, o ne pvz. pagalbos maistu ar būtinais drabužiais. Alternatyva Nr. 3 nenusako konkrečių skatinamų veiksmų, t.y. įvertinus, kad minimalios paslaugos nurodytiems asmenims jau yra teikiamas ir uždaviniu siekiama jas efektyvinti gerinant jau teikiamą paslaugų kokybę ir (ar) didinant jas gaunančių asmenų skaičių bei skatinti naujų paslaugų teikimą. Įvertinus nagrinėtas alternatyvas kaip tinkamiausia pasirinkta uždavinio alternatyva Nr. 1.

Produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2021 m.
1.	Naujai sukurtų socialinių paslaugų priklausomybes patiriantiems, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų bei marginalių gyventojų grupių asmenims skaičius.	Skaičius	0	1
2.	Socialines paslaugas gaunančių priklausomybes patiriančių, grįžusių iš įkalinimo įstaigų bei marginalių gyventojų grupių asmenų skaičius.	Skaičius	100	300

Programos produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2021 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai (išskaitant visas tikslines grupes).	Skaičius	0	350
2.	BIVP projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius.	Skaičius	0	1

2 tikslas	Metai
SKATINTI VERSLUMĄ IR GERINTI NEAKTYVIŲ DARBINGŪ	2017 2022

Utena, 2016 m.

Puslapis 25

GYVENTOJŲ PADĒTĮ DARBO RINKOJE.

Strateginiai ryšiai (sąsaja su stiprybėmis ir silpnybėmis). Nustatyto tikslų įgyvendinimas leis pasinaudojant stiprybėmis Nr. 2 „*Augantis naujai besisteigiančių įmonių skaičius*“ bei Nr. 3 „*Didėjantis smulkaus ir vidutinio dydžio įmonių ir juose dirbančių darbuotojų skaičius*“ ir išnaudojant galimybę Nr. 3 „*Didėjantis smulkaus ir vidutinio dydžio įmonių ir juose dirbančių darbuotojų skaičius*“ prisišteti prie *darbingo amžiaus asmenų skaičiaus mažėjimo* (Silpnybės Nr. 1, Nr. 2) bei *verslumo skatinimo* (Silpnybės Nr. 3 ir Nr. 4) ir taip prisišteti prie *gyventojų skaičiaus mažėjimo grėsmės stabdymo* (Grėsmės Nr. 1, Nr. 2, ir Nr. 4).

Alternatyvūs tikslai ir tikslo pasirinkimo priežastys. Įvertinti alternatyvūs tikslai:

1. Skatinti verslumą ir gerinti neaktyvių darbingų gyventojų padėtį darbo rinkoje;
2. Skatinti gyventojų verslumą;
3. Skatinti neaktyvių darbingų asmenų įsitraukimą į neformalaus švietimo veiklas.

Tikslo alternatyva Nr. 2 apriboja neaktyvių darbingų asmenų dalyvavimą tikslo įgyvendinimo veiklose, o alternatyva Nr. 3 apriboja pačias veiklas jas susiaurindama, todėl pasirinkta tikslo alternatyva Nr. 1.

Efekto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	Bedarbystės lygis Utenos mieste.	Proc.	11,00	9,00

Rezultato rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė*	2022 m.
1.	Utenos gyventojų, kurie per einamuosius metus pirmą kartą tapo savarankiškos veiklos vykdytojais pagal verslo liudijimus, skaičiaus.	Skaičius (siekiama 3 % padidėjimo)	961	990
2.	Utenos gyventojų, kurie per einamuosius metus pirmą kartą tapo savarankiškos veiklos vykdytojais pagal individualios veiklos pažymą, skaičius.	Skaičius (siekiama 5 % padidėjimo)	235	247

Programos rezultato rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis.	Skaičius	0	91

Sąsaja su Utenos integruotos teritorijos vystymo programos ir Utenos regiono plėtros plano tikslais ir uždaviniais.

Utenos regiono integruota teritorijų vystymo programa, patvirtinta	1. Tikslas: Padidinti ekonominį aktyvumą Utenos regione

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. 1V-722	1.1. Uždavinys: Pagerinti sąlygas smulkiajam, bendruomeniniam ir socialiniam verslui 1.2. Uždavinys: Sudaryti sąlygas Utenos regiono miestuose veikiančių įmonių produktyvumo augimui
Utenos regiono plėtros 2014-2020 m. planas , patvirtintas 2013 m. spalio 15 d., Utenos regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/7S-88	2 prioritetas. Integrali ekonomika 2.3. tikslas: Verslo ir investicijų skatinimas bei pramonės potencialo skatinimas 2.3.1. Uždavinys: Plėsti verslo informacinię ir konsultacinę sistemą bei užtikrinti jos prieinamumą 3 prioritetas. Gyvenimo kokybės gerinimas 3.1. tikslas. Mokymosi visą gyvenimą ir kūrybiškumo skatinimas 3.1.2. uždavinys. Plėtoti neformalaus ugdymo galimybes (ypač kaimo vietovėse) 3.1.2.2. priemonė. Suaugusiųjų socialinės ir skaitmeninės atskirties mažinimas panaudojant neformalaus švietimo galimybes

2.1. uždavinys	Metai	
Didinti neaktyvių darbingų asmenų, ypatingai jaunimo, galimybes ištvirtinti darbo rinkoje.	2017	2021

Strateginiai ryšiai (sąsaja su stiprybėmis ir silpnybėmis bei poreikiais). Šiuo uždaviniu numatoma spręsti SSGG analizėje nurodytą silpnybę Nr. 1. „Jaunimo skaičiaus mažėjimas ir didelė bedarbystė jaunimo tarpe dėl sudėtingesnių įsidarbinimo galimybių ir pokyčių darbo rinkoje“. Galimybių ištvirtinti darbo rinkoje didinimas ypač reikalingas jaunimui, kadangi emigruojant šiai gyventojų grupei miestas susiduria su visu spektru problemų - tiek ekonominių, tiek socialinių. Ugdant jaunimo savarankiško verslumo įgūdžius ar suteikiant jiems darbo rinkoje reikalingus darbinius įgūdžius jaunimas būtų skatinamas likti Utenos mieste ir tokiu būdu prisdėti prie silpnybės mažinimo. O taip pat prisdėti prie poreikio Nr. 3 „Jaunimo emigracijos stabdymas skatinant jaunus asmenis pasilikti gyventi ir dirbti Utenos mieste, suteikiant jiems reikalingų verslumo ir darbinių įgūdžių“ tenkinimo.

Alternatyvūs uždaviniai ir uždavinio pasirinkimo priežastys. Įvertinti alternatyvūs uždaviniai:

- „Didinti neaktyvių darbingų asmenų, ypatingai jaunimo, galimybes ištvirtinti darbo rinkoje“;
- „Skatinti neaktyvaus jaunimo dalyvavimą neformaliame švietime didinant gerinant jų padėtį darbo rinkoje“;
- „Skatinti mamų (tėvų), auginančių vaikus iki trejų metų, verslo idėjų realizavimą siekiant pagerinti jų padėtį darbo rinkoje“.

Uždavinio alternatyva Nr. 2 susiaurina galimas veiklas, o alternatyva Nr. 3 susiaurina tikslinę grupę, todėl kaip tinkamiausia pasirinkta uždavinio alternatyva Nr. 1.

Produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2021 m.
1.	Jaunų (iki 29 m.) bedarbių skaičius.	Proc. (nuo visų bedarbių)	24,73	22,00
2.	Perkvalifikuotų ar darbo įgūdžius patobulinusių BIVP projektų dalyvių skaičius.	Skaičius	0	50

Programos produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis

Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2021 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes).	Skaičius	0	200
2.	BIVP projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius.	Skaičius	0	1

2.2. uždavinys

Neformalių, verslumą skatinančių iniciatyvų plėtojimas besikuriančiam verslui ir darbingiems asmenims.

Metai

2017

2022

Strateginiai ryšiai (sąsaja su stiprybėmis ir silpnybėmis bei poreikiais). Šiuo uždaviniu numatoma spręsti SSGG analizėje nurodytą silpnybę Nr. 4. „Utenos mieste trūksta konsultacijų ir paramos mechanizmų galinčių skatinti nuosavo verslo plėtrą, darbo vietų kūrimą bei gyventojų verslumui didinti skirtų neformalių iniciatyvų, kurios būtų prieinamos ne tik besikuriančiam verslui, bet ir savarankišką veiklą pradedantiems asmenims“. Konsultacijų ir kitų neformalių iniciatyvų įgyvendinimas neaktyviems darbingiems asmenims, savo veiklą pradedančioms verslo įmonėms ir ypač fiziniams asmenims, veikiantiems savarankiškai (pagal individualios veiklos pažymas arba verslo liudijimus) paskatins naujų verslų steigimąsi ir plėtrą bei aktyvumą darbo rinkoje. Uždaviniu numatoma prisdėti prie poreikio Nr. 2 „Konsultacinių pagalbos ir verslui ar savarankiškai veiklai pradėti reikalingų priemonių suteikimas, skatinant vietines verslo ir darbinio užimtumo iniciatyvas“ tenkinimo.

Alternatyvūs uždaviniai ir uždavinio pasirinkimo priežastys. Įvertinti alternatyvūs uždaviniai:

- „Gerinti neaktyvių darbingų gyventojų padėtį darbo rinkoje“;
- „Neformalių, verslumą skatinančių iniciatyvų plėtojimas teikiant konsultacinę pagalbą besikuriančiom verslui ir neaktyviems darbingiems asmenims“;
- „Skatinti naujų verslo idėjų realizavimą stiprinant smulkujį verslą“.

Uždavinio alternatyva Nr. 1 susiaurina galimas veiklas, neapimdamas pagalbos pradedančiam verslui, o alternatyva Nr. 3 susiaurina tikslinę grupę, neįtraukiant pagalbos neaktyviems darbingiems asmenims, todėl kaip tinkamiausia pasirinkta uždavinio alternatyva Nr. 2.

Produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis.

Nr.	Rodiklis	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyvių pradėtų verslų skaičius.	Skaičius	0	20
2.	Įmonių ar fizinių asmenų gavusių verslo konsultacijas skaičius skaičius.	Skaičius	0	150
3.	Įgyvendintų bendrų su kitų miestų VVG BIVP projektų skaičius.	Skaičius	0	2

Programos produkto rodikliai ir jų kiekybinis pokytis.

Nr.	Rodikliai	Matavimo vnt.	Pradinė reikšmė	2022 m.
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai (išskaitant visas tikslines grupes).	Skaičius	0	400

Vietos strategijos integroutumas ir novatoriškumas

Utenos miesto vienos veiklos grupės vienos plėtros strategija pasižymi integroutumu ir novatoriškumu, net ir pats strategijos rengimas tapo integroutu procesu. Siekiant parengti integroutą ir novatorišką Utenos miesto vienos plėtros strategiją buvo pasitelktas principas „iš apačios į viršū“, įtraukiant į miesto problemų sprendimą visuomenę. Rengiant strategiją buvo naudojamas partnerystės metodu - į UMVVG veiklą ir strategijos kūrimą buvo įtraukti vienos bendruomenės, vienos valdžios, ir vienos verslo atstovai. Iki šiol Utenos mieste nebuvo organizacijos vienijančios nevyriausybinio sektoriaus, verslo sektoriaus ir valdžios institucijų atstovus, kurie kartu galėtų spręsti įvairias Utenos miesto problemas.

Novatoriški yra ir pačios strategijos sprendimai. Strategija, kurios vienas iš tikslų – integroutos socialinės įtraukties ir užimtumo didinimas, bus siekiama tiesiogiai pasiekti tuos žmones, kurie labiausiai patiria socialinę atskirtį. Šias problemas vienos plėtros strategijoje siūloma spręsti „netradiciniai“ būdais, nemokant socialinių pašalpų, bet stengiantis socialiai pažeidžiamų grupių asmenis sėkmingai integrouti į darbo rinką, didinant jų užimtumą ir motyvaciją. Šiuo tikslu strategijoje siekiama pasitelkiant ne konkrečią vieną priemonę, tačiau į socialinių ir ekonominių problemų sprendimą integruijant įvairių ir skirtinų priemonių ir metodų (pvz. neformalus mokymai, gerosios patirties perėmimas, savanorystė ir pan.).

Vienos plėtros strategijos įgyvendinimas Utenos miestui suteiks socialinę ir ekonominę naudą, didins investicijų pritraukimo galimybes, skatins bendruomeniškumą.

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANT VIETOS PLĒTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS

Utenos miesto vietas plētros strategija buvo rengiama vadovaujantis Vietos plētros strategijų parengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 1V-36 „Dėl Vietos plētros strategijų rengimo taisyklių patvirtinimo“, ir Vietos plētros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1V-992 „Dėl Vietos plētros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“. Siekiant į strategijos rengimą įtraukti kuo didesnę miesto bendruomenės dalį, informacija:

- apie strategijos rengimą patalpinta Utenos rajono savivaldybės internetiniame tinklapyje¹, UMVVG paskyroje;
 - atspausdinta plakatuose ir pakabinta gerai matomoje vietoje UMVVG būstinės patalpose ir Utenos rajono savivaldybės administracijos skelbimų lentoje;
 - pateikta suorganizuotuose trijuose viešuose susitikimuose su miesto bendruomene, nevyriausybinių ir visuomeninių bei verslo organizacijų atstovais;
 - pateikta 2 UMVVG valdybos posėdžiuose;
 - apie rengiamos strategijos projektą miesto bendruomenei pristatyta per tiesioginę Utenos radio laidą.

Tiesiogiai buvo konsultuojamos (el. paštu ar telefonu) mieste veikiančios NVO, visuomeninės ir bendruomeninės organizacijos. Informuoti verslo ir valdžios įstaigų atstovai, atsakingi už šių organizacijų veiklą ir finansavimą. Organizuoti keli viešieji susitikimai su miesto gyventojais, minėtų interesų grupių atstovais.

2015 m. gruodžio 17 – 18 dienomis UMVVG būstinės patalpose, adresu: Bažnyčios g. 1, Utena, įvyko pirmieji viešieji susitikimai su miesto bendruomenėmis. I susitikimus buvo pakvieti 29 įvairių visuomeninių, nevyriausybinių bei verslo organizacijų atstovai, miesto gyventojai. Miesto VVG pirmininkė Zita Ringelevičienė susitikimų metu pristatė pradėto įgyvendinti projekto „Utenos miesto vietas veiklos grupės plētros strategijos parengimas“ (toliau – strategija), rengiamo pagal 2014-2020 m. Europos Sajungos fondų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukiems didinimas ir kova su skurdu“ 08.6.1-ESFA-T-909 priemonę „Vietos plētros strategijų rengimas“ ir finansuojamo ES fondų, Lietuvos respublikos valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšomis, planuojamas vykdyti veiklas, rengiamos strategijos tikslus ir uždavinius. Pasitelkus išorės ekspertų paslaugas, buvo pristatyta strategijos veiklos sritis, pasiekimo rodikliai, vertinimo etapai ir kriterijai, strategijos rengimo ir jos įgyvendinimo etapai. Buvo vedamos diskusijos, išklausytos susitikimuose dalyvavusių atstovų nuomonės, pateikti konkretūs finansuojamų strategijos veiklų pavyzdžiai. Pristatytas socialinių paslaugų katalogas ir išgryninta socialinė atskirti patirianti Utenos miesto tikslinė grupė, aptartas finansavimo šaltinių pasiskirstymas. Susitikimų metu buvo diskutuojama apie miestui aktualias ir

¹ <http://www.utena.lt/index.php/component/content/article/124-utenos-miesto-vvg/2254-utenos-miesto-vietos-veiklos-grupe>

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJA

opias problemas, bandoma identifikuoti jų sprendimo būdus ir priemones. Daug diskutuota apie Utenos miesto socialinę, ekonominę situaciją bei perspektyvas.

Siekiant efektyvesnio bendradarbiavimo, strategijos rengimo metu buvo sutarta organizuoti mažiausiai dar vieną viešą susitikimą strategijos rengimo metu iškilusių aktualių klausimų aptarimui. Nuspręsta visus pasiūlymus, idėjas dėl finansuojamų veiklų, biudžeto dydžio, veiklų trukmės bei kylančius klausimus pateikti Utenos miesto vietos veiklos grupei el. paštu iki 2015 m. gruodžio 23 d. (susitikimų protokolai ir dalyvių sąrašai pateikiami priede).

2015 m. gruodžio 18 d. Utenos rajono savivaldybės interneto svetainėje, UMVVG paskyroje buvo patalpinta informacija apie vykusius susitikimus ir jų diskusijų rezultatus, visi suinteresuoti asmenys dar kartą pakvieti aktyviai teikti pasiūlymus dėl vietos plėtros strategijos rengimo.

2015 m. gruodžio 18 ir 30 dienomis įvyko UMVVG valdybos posėdžiai strategijos rengimo klausimais. Pirmojo valdybos posėdžio metu buvo aptarti vykusiu renginiu rezultatai. Antrojo posėdžio metu valdyba apsvarstė gautus pasiūlymus iš visuomeninių, nevyriausybinių organizacijų ir miesto gyventojų. UMVVG nariai aptarė gautus pasiūlymus strategijos rengimui ir atrinko labiausiai strategijos tikslus atitinkančius. Atrinktų pasiūlymų pagrindu priimtas sprendimas formuoti pagrindines strategijos kryptis. UMVVG valdybos nariai nusprendė prašyti išsamiau papildyti gautus tinkamus pasiūlymus pagal parengtą formą (lentelę), kurioje prašoma detalizuoti pasirinktos socialinės atskirties grupės atstovus, planuojanamas vykdyti veiklas, tikslus, uždavinius, siektinus rezultatus, pagrįsti reikiamų lėšų poreikį. Parengta lentelė el. paštu išsiusta visiems, anksčiau projektines idėjas pareiškusiems respondentams.

Trečasis viešas susitikimas su miesto bendruomene, visuomeninėmis, nevyriausybiniėmis organizacijomis, UMVVG nariais ir miesto gyventojais suorganizuotas 2016 m. sausio 27 dieną UMVVG būstine. Susitikimo dalyviams pirmininkė Zita Ringelevičienė pristatė strategijos projektą, jo veiksmų planą, susirinkusiuosius informavo apie gautus pasiūlymus, kurie atitiko strategijos veiklų kryptis. Strateguojamos idėjos pristatyti susitikimo dalyviams. Išgryninti prioritetai ir poreikiai, atitinkantys rengiamos strategijos tikslus. Susitikimo metu įvardintos atrinktos socialinę atskirtį patiriančios asmenų grupės, suformuluoti tikslai, uždaviniai ir kryptys, kurie atitinka Utenos miesto gyventojų poreikius. Nuspręsta orientuoti strategijos kryptis į:

- socialinę atskiriantį patiriančių darbingų asmenų: neįgalių, pensinio amžiaus, socialinės rizikos ir socialinę atskirtį patirencių šeimų, asmenų, sergančių priklausomybės ligomis, pabėgelių socialinės atskirties mažinimą;
- smulkaus verslo rėmimą ir užimtumo didinimą. Darbingų neaktyvių gyventojų ir darbingų bedarbių socialinę integraciją;
- nedirbantį ir niekur nesimokantį jaunimą.

2016 m. sausio 29 d. „Utenos radijuje“ pravesta 1 val. tiesioginė diskusijų laida, kurioje dalyvavo UM VVG pirmininkė Zita Ringelevičienė, UMVVG valdybos pirmininkas Kasparas Mociūnas ir UMVVG valdybos narys Audrius Kavolis. Radijo laidoje buvo pristatytas parengtas strategijos projektas, atsakyta į miesto gyventojų, skambinusių telefonu ir rašiusių elektroninius laiškus klausimus. Visuomenė informuota apie Utenos rajono savivaldybės tarybos pritarimą dėl dalinio strategijos veiklų finansavimo.

2016 m. vasario 4 d. strategijos projektas pristatytas Utenos regiono plėtros tarybos įvertinimui ir gautas tarybos įvertinimas.

2016 m. vasario 10 d. visuotiniame UMVVG narių susirinkime patvirtinta strategija.

Rezultatai. Vietos plėtros strategijos rengimui buvo taikytos pakankamos viešinimo priemonės. Visą laiką vyko konsultacijos su miesto bendruomene, gyventojais, nevyriausybinėmis ir kitomis organizacijomis. Siekiant identifikuoti aktualiausias miesto bendruomenės problemas, visi suinteresuoti asmenys ir organizacijos buvo pakviestos teikti projektinius pasiūlymus. Iš gautų projektinių pasiūlymų sutartinai buvo atrinkta 17 originaliausių, strategijos tikslus, uždavinius ir veiklas atitinkančių idėjų, kurios buvo detalizuotos ir finansiškai pagrįstos. Detalūs projekiniai pasiūlymai glaustai pateikiami strategijos prieduose 11 lentelėje.

11 lent. Tikslinės, strategijoje identifikuotos socialinę atskirtį patiriančių asmenų grupės bei strategijos įgyvendinimo priemonės ir formos

Tikslinė, strategijoje identifikuota socialinę atskirtį patirianti, grupė	Pasirinkta tikslinės grupės įtraukties ir integracijos forma
Nedirbantis ir niekur nesimokantis jaunimas	Jaunimo stovyklos, prevencinių, mokomujų, pažintinių programų vykdymas. Savanoriškos veiklos skatinimas.
Bedarbiai ir ilgalaikiai bedarbiai, neaktyvūs asmenys	Savarankiškos veiklos skatinimas. Konsultavimo paslaugų verslo skatinimo priemonių įgyvendinimui suteikimas „Verslo paslaugų krepšeliai“, mentorystės „verslas verslui“ skatinimas, pagalba savarankiškai veiklai.
Neįgalieji ir pensinio amžiaus asmenys	Socialinių, emocinių kompetencijų ir užimtumo skatinimas, socialinės atskirties mažinimas per paveldo pažinimą – užsiėmimai, aktyvios gyvensenos propagavimas, bendrų veiklų organizavimas. Projektas „Šokio žingsneliu nuo senatvės ir vienatvės“.
Socialinės rizikos šeimos ir jų vaikai	Šeimų savaitgaliai, socialinių įgūdžių ugdymo užsiėmimai, savišvieta, amatų mokymai. Sveikos gyvensenos skatinimo ir įgūdžių stiprinimo programa.
Asmenys, sergantys priklausomybės ligomis, benamiai, iš įkalinimo įstaigų grįžę asmenys. Vieniši ir socialinės rūpybos ar globos reikalaujantys asmenys	Labdaros valgykla, edukacinė darbo terapinė veikla, psichologinės pagalbos organizavimas, darbinių įgūdžių ugdymas įrengiant stalių dirbtuvės.
Kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys, pabėgėliai	Tradicinio kultūrinio paveldo pažinimas, socialinė integracija, amatų artelės.

5. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

Veiksmo pavadinimas	Įgyvendinimo laikotarpis		Veiksmo vykdytojas	Veiksmo vykdytojo atrankos principas	Reikalinos lėšos	
	Pradžia	Pabaiga			Finansavimo šaltinis	Suma, Eur
1 tikslas. MAŽINTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ UTENOS MIESTE						
1.1. uždavinys Sociokultūrinų užimtumo veiklų organizavimas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims.						
1.1.1. Socialinės rizikos vaikų ir jaunimo užimtumas per sociokultūrines veiklas	2017	2022	Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos igyvendinimo teritorijoje	ir	Savivaldybės biudžeto lėšos	49.161,11
			Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos igyvendinimo teritorijoje	ir	Valstybės biudžeto lėšos	51 777,27
			Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos igyvendinimo teritorijoje	ir	ES struktūrinų fondų lėšos	490 049,00
1.1.2. Senjorų, neįgalijujučių, vienišų asmenų sociokultūrinis užimtumas.	2017	2021	Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos igyvendinimo teritorijoje	ir	Savivaldybės biudžeto lėšos	22.513,22
			Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos igyvendinimo teritorijoje	ir	Valstybės biudžeto lėšos	16.884,92
			Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos igyvendinimo teritorijoje	ir	ES struktūrinų fondų lėšos	185.734,08
1.2. uždavinys. Pagalbos teikimas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims						
1.2.1. Kompleksines pagalbos teikimas priklausomybė turintiems ir smurtą patiriantiems asmenims	2017	2021	Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos	ir	Savivaldybės biudžeto lėšos	9.478,33
			Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos	ir	Valstybės biudžeto lėšos	7.108,75
			Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė pietros strategijos	ir	ES	78.196,25

Utenos miesto vienos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė *Z. Ringelevičienė*
Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIEKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

			igyrvendinimo teritorijoje		struktūrinų fondų lėšos	
2 tikslas. SKATINTI VERSLUMĄ IR GERINTI NEAKTYVIŲ DARBINGŲ GYVENTOJŲ PADĖTĮ DARBO RINKOJE						
2.1. uždavinys. Didinti neaktyvių darbingų asmenų, ypatingai jaunimo, galimybes ištvirtinti darbo rinkoje						
2.1.1. Jaunimo (iki 29 m.) verslumo igūdžiu ugdymas			Viešieji privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vienos plėtros strategijos igyrvendinimo teritorijoje	ir	Savivaldybės biudžeto lėšos	8.618,33
	2017	2021	Konkursas		Valstybės biudžeto lėšos	6.463,75
					ES struktūrinų fondų lėšos	86.183,33
2.1.2. Darbo rinkoje reikalinių igūdžių ugdymas			Viešieji privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vienos plėtros strategijos igyrvendinimo teritorijoje	ir	Savivaldybės biudžeto lėšos	2.680,56
	2017	2021	Konkursas		Valstybės biudžeto lėšos	2.010,42
					ES struktūrinų fondų lėšos	26.805,56
2.1.3. Darbingo amžiaus asmenų (nuo 29 m.) konsultavimas profesijos pasirinkimo klausimais, neformalaus švietimo ir profesinio mokymo organizavimas			Viešieji privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo vienos plėtros strategijos igyrvendinimo teritorijoje	ir	Savivaldybės biudžeto lėšos	22.114,58
	2017	2021	Konkursas		Valstybės biudžeto lėšos	44.084,44
						44.084,44
						3.306,33

Utenos miesto vieklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

				ES struktūrinių fondų lėšos	36.369,67
2.2. uždavinys. Neformalių, verslumą skatinančių iniciatyvų plėtojimas besikuriančiam verslui ir darbingiemis asmenims.					
2.2.1. Konsultavimas ir mokymai (bendradarbiaujant su kitų miestų VVG) verslo kurimo ir plėtros klausimais	2017	2021-2022	Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdant vienos pėetros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	ir Konkursas	Savivaldybės biudžeto lėšos 11.662,22
				Valstybės biudžeto lėšos 20 738,70	196 569,06
				ES struktūrinių fondų lėšos 164 168,14	
2.2.2. Priemonių savarankiškai veiklai vykdyti suteikimas	2017	2021	Viešieji privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdant vienos pėetros strategijos įgyvendinimo teritorijoje	ir Konkursas	Privačios lėšos 15.567,57
				Valstybės biudžeto lėšos 15.567,57	207.567,57
				ES struktūrinių fondų lėšos 176.432,43	

Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmininkė *Zita Ringelevičienė*
Zita Ringelevičienė

6. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKOS APIBŪDINIMAS

Vietos plėtros strategijos valdymas ir stebėsena

6.1. Už vietos plėtros strategijos veiksmų atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingi asmenys

Utenos miesto vietas veiklos grupė yra atsakinga už vietos plėtros strategijos (toliau – VPS) įgyvendinimą. Už konkrečių veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingi VVG organai. Koordinavimo ir stebėsenos veiksmų tikslas – užtikrinti strategijos įgyvendinimo efektyvumą ir teigiamą jos poveikių Utenos miesto plėtrai. UMVVG organų ir darbuotojų atsakomybių sričių pateiktamos žemiau esančioje lentelėje.

UMVVG organas Atsakomybės sritis	Utenos miesto vietas veiklos grupės visuotinis susirinkimas
	1) VPS ir jos paketinėmų tvirtinimas.2) Kasmetinės VPS įgyvendinimo stebėsenos tvirtinimas.3) Utenos miesto VVG pirmininko rinkimas ir atšaukimas, jo atlyginimo nustatymas, pareiginių nuostatų patvirtinimas.4) UMVVG administracinės struktūros tvirtinimas.
UMVVG organas Atsakomybės sritis	Utenos miesto VVG valdyba
	1) VPS pakeitimo (-ų) inicijavimas.2) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų patvirtinimas, jeigu UMVVG valdybai visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę.3) Kvietimu, teikti vietos plėtros projektus, dokumentų tvirtinimas.4) Siūlomų finansuoti vietos plėtros projektyų sąrašo tvirtinimas.
UMVVG organas Atsakomybės sritis	Utenos miesto vietas veiklos grupės pirmimininkas

Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmimininkė
Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA

	5) Darbuotojų (savanorių) priėmimas į darbą, sutarčiu su jais sudarymas.6) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimo koordinavimas.7) Kvietimų teikti vietas plėtros projektus dokumentų teikimas Utenos miesto VVG valdybos tvirtinimui.8) Pateiktų vietos plėtros projektų vertinimo ir siūlomų finansuoti projektų sąrašo sudarymo koordinavimas.9) Vietos plėtros projektų atrankos posėdžių organizavimas.10) VPS numatyta stebesenos rodiklių reikšmių pasiekimo duomenų registravimo ir apskaičiavimo koordinavimas.11) Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebesenos vykdymo koordinavimas.12) Sprendimų dėl vienėjų pirkimų atlikimo priemimas.13) UMVVVG darbuotojų pareigybų nustatymas, administracijos darbuotojų atlyginimų dydžių tvirtinimas.
UMVVVG darbuotojai	Utenos miesto vietus veiklos grupės idarbintas darbuotojas
Atsakomybės sritis	1) VPS administruavimas.2) Vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir atrankos procedūrų parengimas.3) Kvietimų teikti vietas plėtros projektus parengimas ir paskelbimas.4) Pateiktų vietas plėtros projektų vertinimo koordinavimas.5) Siūlomų finansuoti vietas plėtros projektų sąrašo sudarymas.6) VPS įgyvendinimo ataskaitų pildymas.7) Pasiektų stebesenos rodiklių reikšmių duomenų registravimas ir apskaičiavimas.8) Vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebesenos vykdymas.9) VPS įgyvendinimo, administruavimo ir vykdymo veiklų viešinimas.10) Viešujų pirkimų dokumentų rengimas ir pirkimų atlikimas.
Išorės ekspertai	Utenos miesto vietus veiklos grupėi vertinimo paslaugas teikiantys išorės ekspertai (-as)
Atsakomybės sritis	1) Pateiktų vietos plėtros projektų vertinimas.2) Projekinių pasiūlymų vertinimo ataskaitų rengimas.
6.1.1.	Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo procedūros aprašymas
	Utenos miesto VVG vietas plėtros strategija bus įgyvendinama vietas projektų įgyvendinimo principu, taikant konkursinį projektių atrankos būdą. Įgyvendinant vietas plėtros strategiją, UMVVVG planuoja skelbtį 2 kvietimus pareiškėjams teikti vietas plėtros projektus atrankai. Per pirmą mėnesį nuo vietas plėtros strategijos įgyvendinimo pradžios, bus parengta: ➤ vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo vertinimo ir atrankos vietaus tvarkos aprašas,➤ vietos plėtros projektų atrankos kriterijai, vadovaujantis vietas plėtros projektų įgyvendinimo nuostatomis,

Utenos miesto vietus veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

► atrankos kriterijų vertinimo balai.

Atrankos kriterijus, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balai ir vertinimo bei atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę.

Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę.

Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę.

Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę.

Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę.

Prieš paskelbiant kvietimą projektų atrankai, atrankos kriterijai, jų vertinimo balus ir vertinimo ir atrankos vieta susirinkimas yra suteikę šią teisę.

PAGRINDINĖS VIETOS PROJEKTŲ ATRANKOS NUOSTATOS:

Tinkamų projektų pareiškėjai:

1. Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo Utenos miesto teritorijoje;
2. Fiziniai asmenys vykdantys savarankiškai veiklą pagal individualios veiklos pažymą arba verslo liudijimą Utenos miesto VVG teritorijoje;
3. Utenos rajono savivaldybės administracija.

Tinkamų projektyų partneriai:

1. Viešieji ir privatus juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdė Utenos miesto, Utenos rajono, Rokiškio rajono, Zarasų rajono, Ignalinos rajono, Švenčionų rajono, Molėtų rajono ir Anykščių rajono savivaldybių teritorijose;
2. Utenos rajono savivaldybės administracija;
3. Rokiškio rajono, Zarasų rajono, Ignalinos rajono, Švenčionų rajono, Molėtų rajono ir Anykščių rajono savivaldybių administracijos.

Reikalavimai projektams:

Visi projektais turi atitikti bendruosius projektų reikalavimus, nustatytus Projekto administravimo ir finansavimo taisyklų (Projekto administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl projekto administravimo ir finansavimo taisyklų patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės)) 66 punkte.

Projektų atrankos kriterijai:

1. Vietos plėtros projekto administracinių atitinkties kriterijai:

- 1.1. Ar vietos plėtros projektas užpildyta;
- 1.2. Ar su vietas plėtros projektu pateikti visi reikiami dokumentai.

2. Vietos plėtros projektyų naudos ir kokybės kriterijai:

- 2.1. Vietos plėtros projektais atitinkama vietas plėtros strategijos tikslą, uždavinį ir veiksmus;
- 2.2. Vietos plėtros projektais nepažeidžia Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklų 4.5 papunkčio „Vietos projeketas atitinka lygiybęs, nediskriminavimo ir prieinamumo principus“;
- 2.3. Vietos plėtros projektais igyvendinamas Utenos miesto, Utenos rajono, Rokiškio rajono, Zarasų rajono, Ignalinos rajono, Švenčionų rajono, Molėtų rajono ir Anykščių rajono savivaldybių teritorijoje VVG veiklos teritorijoje;
- 2.4. Pagrista, kaip bus užtikrintas vietas plėtros projekto testimunas;
- 2.5. Pagrista, kad vietos plėtros projektais, be jam igyvendinti skirtų lėšų, negaletų būti igyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės;
- 2.6. Pagrista, kaip vietos plėtros projekto rezultatai bus prieinami gynenamosios vietovės bendruomenei;
- 2.7. Pagrista, kad, igyvendinus vietas plėtros projektą, galutiniai naudos gavėjai bus Utenos miesto gyventojai;
- 2.8. Vietos plėtros projektiniame pastūlyme numatytos tinkamos finansuoti vietas plėtros projekto išlaidos nebuvvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sajungos struktūrinų fondų.
- 2.9. Vietos plėtros projekto naudos ir rezultatuų pagrįstumas:

- 2.9.1. Vietos plėtros projekto prisiėjimo prie vietas plėtros strategijos numatytyų rodiklių pasiekimo pagrįstumas;
- 2.9.2. Vietos plėtros projekto nauda atitinka sanaudas, kurių reikia planuojamiams vietas plėtros projekto rezultatams pasiekti;
- 2.10. Vietos plėtros projekto veiksmų pagrįstumas, išdėstytais laikais, atsakomybės už vietas plėtros projekto igyvendinimą pasiskirstymas, pajėgumas igyvendinti vietas plėtros projekta;

*Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmininkė Zita Ringelevičienė*

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

2.11. Vietos projektas įgyvendinimas kartu su partneriu (papildomi balai vertinant projekta).

Arenkant vietos projektų įgyvendintojus, bus laikomasi Partnerystės sutartyje nurodytų principų, nustatant atskirus projektų atrankos kriterijus:

► **Partnerystės principas.** Papildomas balas, arenkant vietos projektus, bus skiriamas, jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (vertinimo kriterijų 2.11 punktas) ir, pasirenkant partnerius, vadovaujamasi kriterijais:

- *Aktualumo:* partneriai turi būti aiškiai susiję arba su problema, kurią ketinama spręsti, arba su jos sprendimu.
- *Proporcingumo:* turi būti užtikrintas visų aktualių partnerių (teritorinių, socialinių, ekonominių, NVO) atstovavimas, né viena iš partnerių grupių neturetų dominuoti;
- *Atstovavimo apimties:* turėtų būti įtraukti partneriai, atstovaujantys platesniems, o ne siauresniems, individualiems interesams.

► **Vyrų ir moterų lygių galimybų skatinimo, nediskriminacijos principas.** Arenkant projektus, bus vertinama jų atitiktis lyčių lygybės, nediskriminavimo ir prieinamumo principams (Taisyklį 66.4, 454.1 papunkčiai). Šis principas suprantamas ne tik kaip moterų ir vyrų lygių galimybų užtikrinimas, bet ir draudimas varžyti žmogaus teises ar teikti asmeniui privilegijas del jo lyties, tautybės, rasinių ar etinių kilmės, kalbos, religijos, tikėjimo, išitinkinimų ar pažiūrų, negalios, socialinės padėties, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Vyrų ir moterų lygybė apima lygias teises, atsakomybės ir galimybes abiem lytimis.

► **Jaunimo principas.** Jaunimo principas įgyvendinamas UVMVVG nuostatuose įtvirtinančiuose nuostata, kad juridinio asmens nariais ir (arba) jo kolegialaus valdymo organo nariais yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų ir bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinių organizacijos.
Priėš atrankos kriterijų tvirtinimą Utenos miesto VVG gali derinti juos su Ministerija. Pastabas ir pasiūlymus Ministerija teikia raštu arba elektroniniu paštu.

REKOMENDACINIAI VIETOS PLĒTROS PROJEKTO ADMINISTRACINĖS ATITIKTIES, NAUDOS IR KOKYBĖS KRITERIJAI

Iš Taisyklų:

65. Bendruosis projektų reikalavimus (toliau – bendrieji reikalavimai), išdėstytištus šiu Taisyklį 66 punkte, ir Taisyklėse nustatytus projektų atrankos kriterijus turi atitikti visi projektais, kuriuos ketinama finansuoti iš ES struktūrinių fondų lėšų.

66. Bendrieji reikalavimai yra šie:

- 66.1. Projektu turi būti prisedama prie bent vieno veiksmų programos prioriteto konkretaus uždavinio įgyvendinimo, rezultato pasiekimo ir turi būti įgyvendinama bent viena pagal projektų finansavimo salygu aprašą numatoma finansuoti veikla.
- 66.2. Projektas turi atitikti strateginio planavimo dokumentų nuostatas.
- 66.3. Projektu turi būti siekiama aiškių ir realių kiekybinių uždavinii.

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016–2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

	66.4. Projektas turi atitikti horizontaliuosius (darnaus vystymosi bei lyčių lygibės ir nediskriminavimo) principus, projekto igyvendinimas turi būti suderinamas su ES konkurencijos politikos nuostatomis. 66.5. Pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu požiūriu turi būti pajęgūs tinkamai ir laiku igyvendinti teikiamą projektą ir atitikti jiems keliamus reikalavimus. 66.6. Projekto išlaidų finansavimo šaltiniai turi būti aiškiai nustatyti ir užtikrinti. 66.7. Turi būti užtikrintas efektyvus projektui igyvendinti reikalingų lešų panaudojimas. 66.8. Projekto veiklos turi būti vykdomos veiksmų programos igyvendinimo teritorijoje (šiu Taisykių 4-11 punkte nustatytomis sąlygomis).
6.1.3.	Vietos plėtros strategijos stebesenos tvarka Už Utėnos miesto VVG vietas plėtros strategiją atsakinga UMVVG. Informacija apie atrinktus finansuoti vietas projektus. Siūlomų finansuoti vietas plėtros strategijos igyvendinimo projektų sąrašą kartu su vietas plėtros projektais pasiūlymais dėl vietas plėtros projekto igyvendinimo UMVVG pateikia LR vidaus reikalų ministerijai per 12 mėnesių nuo vietas plėtros strategijos patvirtinimo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro išakymu dienos. Papildomais kvietaimais patvirtintų vietas plėtros strategijų projektu sarašai kartu su vietas plėtros projektais pasiūlymais dėl vietas plėtros projekto igyvendinimo LR vidaus reikalų ministerijai pateikiami ne vėliau kaip iki 2019 m. gruodžio 30 d. LR vidaus reikalų ministerijai patvirtinus siūlomų finansuoti vietas plėtros projektus, informacija apie patvirtintus projektus yra skelbiama UMVVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokiai turi) ir (arba) Utėnos rajono savivaldybės interneto svetainėje. Informacija apie igyvendinamus projektus. Siekiant užtikrinti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektais efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, vietas projekto vykdymo ne vėliau kaip iki einamujų metų kovo 1 d. parengia ir UMVVG pateikia vietas projekto „Metinė vietas projekto igyvendinimo ataskaitą“ už praėjusius kalendorinius metus. Metinės vietas projekto igyvendinimo ataskaitos forma tvirtina UMVVG visuotinis narių susirinkimas. UMVVG, apibendrinus gautas vietas projekto vykdymo metinės ataskaitas, ne vėliau kaip iki einamujų metų kovo 20 d. parengia ir ne vėliau kaip iki einamujų metų balandžio 1d. LR vidaus reikalų ministerijai pateikia metinę UMVVG vietas plėtros strategijos igyvendinimo ataskaitą, pagal vietas plėtros strategijų atrankos ir igyvendinimo taisyklese nustatyta formą. Metinė ataskaita skelbiama UMVVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokiai turi) ir (arba) Utėnos rajono savivaldybės interneto svetainėje. Informacija apie baigtus igyvendinti projektus. Vietos projekto vykdymo, baigęs igyvendinti vietas projekta per 30 kalendorinių dienų po projekto pabaigos UMVVG pateikia galutinę vietas projekto igyvendinimo ataskaitą. Galutinės vietas projektu igyvendinimo ataskaitos forma tvirtina UMVVG visuotinis narių susirinkimas. UMVVG, baigusi igyvendinti paskutinių vietas plėtros strategijos veiksmą, numatytą vietas plėtros strategijos finansiniame plane, parengia ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo vietas plėtros strategijos igyvendinimo pabaigos LR vidaus reikalų ministerijai pateikia Galutinę UMVVG vietas plėtros strategijos igyvendinimo ataskaitą pagal Vietos plėtros strategijų atrankos
6.1.4.	

Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmininkė

Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLÉTROS STRATEGIJA

	ir įgyvendinimo taisyklėse nustatyta formą. Galutinė ataskaita skelbiama UMVVG interneto svetainėje (jeigu miesto VVG tokia turį) ir (arba) Utenos rajono savivaldybės interneto svetainėje.
6.1.5.	VPS pakeitimų ir inicijavimo tvarka
6.1.5.1.	Utenos miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis jos narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikę šią teisę. Prieš tvirtinant vietos plėtros strategijos pakeitimą, turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklį 24 punkte. Vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Ministerija. Utenos miesto VVG gali keisti vietos plėtros strategiją kai: 1) Būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;2) Būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinii ir veiksmo sričių;3) Būtina keisti didžiausią galimą ES struktūrinų fondų ir valstybės biudžeto lėšų paramos sumą (toliau – paramos suma) vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;4) Būtina keisti strategijos finansavimo šaltinius, išskyrus ES struktūrinų fondų ir valstybės biudžeto lėšų šaltinių.5) Būtina patikslinti vietos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija teikia informaciją miesto VVG apie Partnerystės sutartį ir 2014–2020 metų veiksmų programą ir atliktus šiu dokumentų pakeitimus, dėl kurių reikia tikslinti UMVVG parengtą vietos plėtros strategiją, kitą vietos plėtros strategijai rengti reikalingą informaciją, taip pat pastabas ir pastūlymus pagal savo kompetenciją dėl vienos plėtros strategijos atitinkties 2014–2020 metų veiksmų programai, ja įgyvendinantiemis dokumentams ir Taisyklėms.

Utenos miesto vietas veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

7. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS

1. UŽDAVINYS. SOCIOKULTŪRINIŲ UŽIMTUMO VEIKLŲ ORGANIZAVIMAS SOCIALINĘ ATSKIRTĮ PATIRIANTIEMS ASMENIMIS

VEIKSMAS	Lėšų poreikis	Igyvendinimo metai			
		2016 m.	2017 m.	2018 m.	2020 m.
1.1.1. Socialinės rizikos vaikų ir jaunimo užimtumas per sociokultūrines veiklas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	22250,00	8711,11	8711,11
	Valstybės biudžeto lėšos	0	16687,50	6533,33	6533,33
	Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0
	Privačios lėšos	0	0	0	0
	Europos Sajungos struktūrinų fondų lėšos	0	183562,50	71866,67	71866,67
	<i>Iš viso, Eur:</i>	0	222500,00	87111,11	87111,11
					<i>Iš viso, Eur:</i> 590 987,38
1.1.2. Senjorių, neigaliųjų, vienišų asmenų sociokultūrinis užimtumas.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	6416,67	5722,22	5003,33
	Valstybės biudžeto lėšos	0	4812,50	4291,67	3752,50
	<i>Iš viso, Eur:</i>	0	222500,00	87111,11	87111,11
					<i>Iš viso, Eur:</i> 590 987,38

Utenos miesto vietos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPIĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Kitos viešosios įėšos	0	0	0	0	0	0	0	0
Privačios įėšos	0	0	0	0	0	0	0	0
Europos Sajungos struktūrinų fondų lėšos	0	52937,50	47208,33	41277,50	36060,75	8250,00	0	0
<i>Iš viso, Eur:</i>	0	64166,67	57222,22	50033,33	43710,00	10000,00	0	225.132,22

1.2. UŽDAVINYS. PAGALBOS TEIKIMAS SOCIALINĘ ATSKIRTĮ PATIRJANTIEMS ASMENIMIS

1.2.1. Kompleksines pagalbos teikimas priklausomybe turintiems ir smurta patiriantiems asmenims	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	6189,44	822,22	822,22	822,22	822,22	0
	Valstybės biudžeto lėšos	0	4642,08	616,67	616,67	616,67	616,67	0
	Kitos viešosios įėšos	0	0	0	0	0	0	0
	Privačios įėšos	0	0	0	0	0	0	0
	Europos Sajungos struktūrinų fondų lėšos	0	51062,92	6783,33	6783,33	6783,33	6783,33	0
<i>Iš viso, Eur:</i>	0	61894,44	8222,22	8222,22	8222,22	8222,22	8222,22	94.783,33

2 TIKSLAS. SKAITINTI VERSLUMĄ IR GERINTI NEAKTYVIŲ DARBINGŲ GYVENTOJŲ PADĖTI DARBO RINKOJE

2.1. UŽDAVINYS. DIDINTI NEAKTYVIŲ DARBINGŲ ASMENŲ, YPATINGAI JAUNIMO, GALIMYBES ĮSITVIRTINTI DARBO RINKOJE

2.1.1. Jaunimo (iki 29	Savivaldybės	0	2005,33	2005,33	2005,33	2005,33	597,00	0

Utena, 2016 m.

Utenos miesto vietos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė *Zita Ringelevičienė*

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

m.) verslumo įgūdžių ugdymas	biudžeto lėšos								
Valstybės biudžeto lėšos	0	1504,00	1504,00	1504,00	1504,00	447,75	0		
Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0	0		
Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0		
Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0	16544,00	16544,00	16544,00	16544,00	4925,25	0		
<i>Iš viso, Eur:</i>	0	20053,33	20053,33	20053,33	20053,33	5970,00	0		
<i>Iš viso, Eur:</i>								86.183,33	
2.1.2. Darbo rinkoje reikalinių įgūdžių ugdymas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	536,11	536,11	536,11	536,11	0		
	Valstybės biudžeto lėšos	0	402,08	402,08	402,08	402,08	0		
	Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0		
	Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0		
	Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0	4422,92	4422,92	4422,92	4422,92	0		
	<i>Iš viso, Eur:</i>	0	5361,11	5361,11	5361,11	5361,11	0		
	<i>Iš viso, Eur:</i>								26.805,56

Utenos miesto vietos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016–2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIIA

2.1.3	Darbingo amžiaus asmenų (nuo 29 m.) konsultavimas profesijos pasirinkimo klausimais, neformalaus švietimo ir profesinio mokymo veiklų organizavimas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	2452,89	488,89	488,89	488,89	488,89	488,89	0
	Valstybės biudžeto lėšos	0	1839,67	366,67	366,67	366,67	366,67	366,67	366,67	0
	Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europos Sąjungos struktūrinų fondų lėšos	0	20236,33	4033,33	4033,33	4033,33	4033,33	4033,33	4033,33	0
	<i>Iš viso, Eur:</i>	0	24528,89	4888,89	4888,89	4888,89	4888,89	4888,89	4888,89	<i>Iš viso, Eur:</i> 44.084,44

2.2. UŽDAVINYS. NEFORMALIŲ, VERSLUMĄ SKATINANČIŲ INICIATIVŲ PLETOJIMAS BESIKURIANČIAM VERSLUI IR DARBINGIEMS ASMENIMIS

2.2.1. Konsultavimas ir mokymai (bendradarbiaujant su kitų miestų VVG) verslo kūrimo ir plėtros klausimais	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	2048,00	2403,56	2403,56	2403,56	2403,56	2403,56	2403,56	0
	Valstybės biudžeto lėšos	0	1536,00	1802,67	1802,67	1802,67	1802,67	1802,67	1802,67	11 992,03
	Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Europos Sąjungos struktūrinų	0	16896,00	19829,33	19829,33	19829,33	19829,33	19829,33	19829,33	67 954,81

*Utenos miesto vietos veiklos grupės –
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė*

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJAI

	fondų lėšos							
	Iš viso, Eur:	0	20480,00	24035,56	24035,56	24035,56	24035,56	0
2.2.2. Priemonių savarankiškai veiklai vykdysti suteikimas								
Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0
Valstybės biudžeto lėšos	0	7200,00	2472,97	1800,00	1581,08	1297,30	1216,22	
Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	
Privačios lėšos	0	7200,00	2472,97	1800,00	1581,08	1297,30	1216,22	
Europos Sajungos struktūrinų fondų lėšos	0	81600,00	28027,03	20400,00	17918,92	14702,70	13783,78	
Iš viso, Eur:	0	96000,00	32972,97	24000,00	21081,08	17297,30	16216,22	Iš viso, Eur:
Strategijos administravimo išlaidos, eurai								Iš viso, Eur:
Savivaldybės biudžeto lėšos	655,11	1960,21	1960,20	1960,20	1960,20	1960,20	1960,20	655,00
Valstybės biudžeto lėšos	491,33	1470,15	1470,15	1470,15	1470,15	1470,15	1470,15	491,25
Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0
Privačios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0
Europos	5404,62	16171,70	16171,65	16171,65	16171,65	16171,65	16171,65	5403,75

Utenos miesto vietas veiklos grupės,
asociacijos pirmininkė *Zita Ringelevičienė*

UTENOS MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016 – 2022 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

	Sajungos struktūrinų fondų lėšos	Iš viso, Eur:	6551,05	19602,06	19602,00	19602,00	19602,00	19602,00	Iš viso, Eur:	111.111,11
Iš viso vietos plėtros strategijai įgyvendinti	Savivaldybės biudžeto lėšos	655,11	43858,65	22649,64	21930,76	21298,42	8363,53	877,22		
Valstybės biudžeto lėšos	491,33	40093,99	19460,21	18248,07	17554,90	7569,95	28 772,61			
Kitos viešosios lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0		
Privačios lėšos	0,00	7200,00	2472,97	1800,00	1581,08	1297,30	1216,22			
Europos Sajungos struktūrinų fondų lėšos	5404,62	443433,87	214886,59	201328,73	193630,90	83701,85	173 445,50			
Iš viso, Eur:	6551,05	534586,50	259469,42	243307,56	234065,30	100932,63	204 311,55			
						Iš viso VPS, Eur:	1 583 224,01			

Utenos miesto vienos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė
Zita Ringelevičienė

8. PRIEDAI

- 1 Priedas** – 12 lent. Socialinę atskirtį patiriančiųjų asmenų skaičius 2011-2014 metais Utenos mieste, rajone ir Utenos rajono kaimo seniūnijose, 1 lapas;
- 2 Priedas** – viešujų susitikimų protokolai, 15 lapų;
- 3 Priedas** – valdybos posėdžių protokolai, 4 lapai;
- 4 Priedas** – visuotinio narių susirinkimo protokolas, 3 lapai;
- 5 Priedas** – Utenos rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. TS-2 „Dėl pritarimo Utenos miesto vietas veiklos grupės 2016-2022 m. vietas plėtros strategijos projektui ir strategijos dalinio finansavimo“, 1 lapas;
- 6 Priedas** – Utenos regiono plėtros tarybos 2016 m. vasario 4 d. sprendimas Nr. 51/7S-6 „Dėl Utenos miesto vietas veiklos grupės 2016-2022 m. vietas plėtros strategijos projekto atitikimo Utenos regiono plėtros 2014-2020 m. planui“, 1 lapas;
- 7 Priedas** – projektiniai pasiūlymai, 43 lapai;
- 8 Priedas** – institucijų pateikta informacija, 10 lapų;
- 9 Priedas** – viešinimo straipsniai, 2 lapai;
- 10 Priedas** – radio laidos įrašas, 1 CD laikmena;
- 11 Priedas** – 2016 m. sausio 20 d. Utenos miesto vietas veiklos grupės ir Anykščių miesto vietas veiklos grupės bendradarbiavimo sutartis, 1 lapas;
- 12 Priedas** – detalus lėšų poreikio pagrindimas, 9 lapai.
- 13 Priedas** – narių susirinkimo protokolo išrašai, Nr. 2 lapai;

1 priedas

*12 lent. Socialinę atskirtį patiriančiųjų asmenų skaičius 2011-2014 metais Utėnos mieste, rajone
ir Utėnos rajono kaimo seniūnijose*

	2011 m.				2013 m.				2014 m.				Palydys
	Utenos m.	Utenos r. kaimo seniūnijos	Utenos r. sav.	Utenos m.	Utenos r. kaimo seniūnijos	Utenos r. sav.	Utenos m.	Utenos r. kaimo seniūnijos	Utenos r. sav.	Utenos m.	Utenos r. kaimo seniūnijos	Utenos r. sav.	
Socialinė atskirtį patiriantys gyventojai	2823	2636	5459	2411	2023	4434	1519	1721	3240	-1304	-915	-2219	
Skurdą patiriančių asmenų skaičius	1483	1027	2510	1386	1187	2573	825	669	1494	-658	-358	-1016	
Pašalpų gavėjų skaičius	1074	764	1838	1085	709	1794	1110	716	1826	36	-48	-12	
Neigalių asmenų skaičius (bendras)	259	107	366	236	107	343	202	97	299	-57	-10	-67	
Vaikai su negalia	300	107	407	232	91	323	239	99	338	-61	-8	-69	
Sergančių priklausomybės ligomis asmenų skaičius	7243	3917	11160	7610	3602	11212	7846	3687	11533	603	-230	373	
Pensinio amžiaus gyventojai	Vieniši, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų skaičius	362	273	635	351	276	627	461	286	747	99	112	
Gyvenamiosios vienos neturinčių asmenų skaičius	576	64	640	650	92	742	635	88	723	59	24	83	

Utenos miesto vietos veiklos grupės
asociacijos pirmininkė *Zita Ringelevičienė*